

ఆంధ్రప్రదేశ్

308330

ప్రతిదినము పకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం॥ నవంబరు నెల 23 వ తేది సోమవారము
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య సంఘము వారు

No. 218
సంచిక ౨౧౮

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము నేలకు నీళ్లు పోయి.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణలు మాత్రమే

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.

పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పొట్టపోగొట్టును.

వనమూలికలచే హిందూదేశమును

తయారుచేయుటకు కుంఠింపదు.

మహాసనగలిగియుండును.

దీనిని దేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

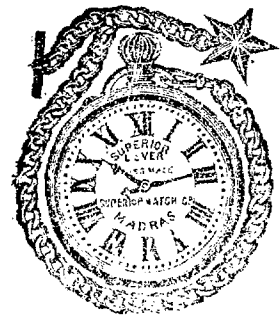
కృష్ణానదికి చూడొనిన మొదట గలగడ

అమృతంజనము డిప్లో. నెం 109, ఫాక్స్ బోర్డు నెం 1, 6, 7 తలుపుకట్టిపెట్టి, బార్డిటవును. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాంకులువాచ్.

గోలునుతోసహా ధర రూ 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయచూచి

మాకంపెని చేరు ఎజ్జెనిసిరా

లో ముద్రింపబడి యుండును.

ఇది చూచుట కంటపై తలదీగ

మును, డబ్బుపూజ అను గ్లాసు

దూమునుగలిగి మొరటుమలుకు

దగియుండును. పెట్టెమూలలో

భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి

కించి యుండును. సీస నుండి

మాలై తయారుచేయబడినది గాన నెరుగియుండును.

ఒకరొక్కగుడు దీయుండును తలంపుతో తగ్గున వెలనుంచి

తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, నల్లని ధరగల గడి

యార మిడియొకటియేయని యనుభవమున వెలియును. ఇదికల

కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతాపత్రముల నంది

యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడును. మాపట్టణముననే యాసే

కులు కొని సంకసిందిరనిన, వజ్రమాట తెలుసుకు

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, ఫాక్స్ బోర్డు నెం 151, మద్రాసు

అద్భుతమైన కథలు.

పరసియాపగటి బికోదకథలు	3	4	0
లీలా, లేక సురేంద్రవరమణి	3	4	0
జగదేకరంధ్ర	0	10	0
చునోరము	0	10	0
సహోదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
తిండిపోతురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రావిడు)	0	8	0
శ్రీమద్రామానుజము (నాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	5	0
శ్రీమ పాకతాస్త్రము	2	8	0

మామిడిసము :—

మధురవాణి పుస్తకాలయము

25 నయ్యార్బోర్డుపేజీ,

మద్రాసు.

అమృతసంజీవి.

దీని ప్రభావమత్యంతము. ఇది భూతకేతవికారము

లను, కలరా, పోటకము మున్నగు అంటువ్యాధులను బార

దోలి బలము నుభము ఉత్సాహమునొసంగు వజ్రాయుధము

నంటిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి దీనిఫలితమును చూడును.

వెల రూ. 0-12-0లు; మూడు సంజీవులు రూ. 2-0-0లు. ఈ

ప్రతీక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. మూడు

సంజీవులు రూ. 1-2-0 లు.

నారిసంహారి.

కొండరు నారికురుపులకు. మందలేదని తెలంచెదరు

ఇది కేవలము పిచ్చిద్రుమ. మేము నూతనముగా వనమూలికల

చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువుల లోదను నారికురుపు

పుట్టుకుండుటకు యీ నారిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ

మంద నారికురుపునకుచేసిన పదిసంవత్సరములవరకునారికురుపు

పుట్టినపుట్టదని ధృవముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతిబటుంబము

నను ఉండవలసిన మందు. అనేకులు దీని గుణమును పరీక్షించి

నుభము పొందియున్నారు. డబ్బీ 1కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ

ప్రతీకచందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. పోస్టేజీ ప్రత్యే

కము. ఈధరలు దీక్షింబరు నెల 31 తేది వరకు మాత్రమే.

నిర్వాహక ధరలు పొచ్చింబరును గనుక వెంటనే వ్రాయుడు.

జి. ఆర్ జనార్దన్ రావు, మెన్లెఫు, బెంగళూరు.

దైర్యకవచము.

శైర్యమనగా ఆపదలవలన మనస్సు చలింపవలంబు. ఇట్టిశైర్యము కలిగిననే మనుష్యుడేలోకమందైనను

సుఖముచొందును. కాదుత్రోధారులు మనస్సును బాధించునేకాని సుఖమును గలుగజేయువు. వీనిని మాన్యుకొను

టకు తగినసాధనము దైర్యమేకాని జేటుకాదు. ఏ మనుజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, వైర్యము, బుద్ధి,

శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుపారుమగుణములు కలనో నానికి వైర్యము పోదుపడును. ఈ యాఱుగుణ

ములలో వైర్యము ప్రధానము. మనజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును అత్యుత్తములచే భేదింపదగినవి.

ఈ వైర్యమునెడి కవచము అత్యుత్తములకు ఆధేయ్యము. ఈ వైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యత్రభిష్కృత్

గాంధేయాత్ అన్యత్రన హనుమతః” అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము నతి సులభతైలిని తెలిపి

యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. వెల అణాలు 0-౬-0 మాత్రమే. విశాలాఖర్షులు ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—

ఆర్ వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మీ, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ
గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ
గుచ్ఛము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలకనుండియు అర్కములుదీయు నుపాయము లను ఆయర్ఖులచే రోగసామాన్యమును, నిరస్త్రీపక్షేయు పద్ధతులను, చెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కములు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు భేష్కొనబడిన మూలక లే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యు లకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహ కారికనుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప చెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మ.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపథ్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	} ఇవి అచ్చులోనున్నవి.
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	
5. కల్యణింజ్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత	

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాభివృద్ధి:

12, తంబు శెట్టి వీధి,) వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
156, బ్రాడ్వే.) ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వత్త చందాదారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగణాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిల్లటర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము పొడవుగా జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	రూ. 7-0-0
మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	
కుక్కి ఎర్ర పట్టుగుడ్డటగ్గున, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దపసుళ్ళులకు అనేక రంగులలో జేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, రోజా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
పలమయిన తలపాగ పెట్టె జపానురంగు జేయబడినది.	1-0-0

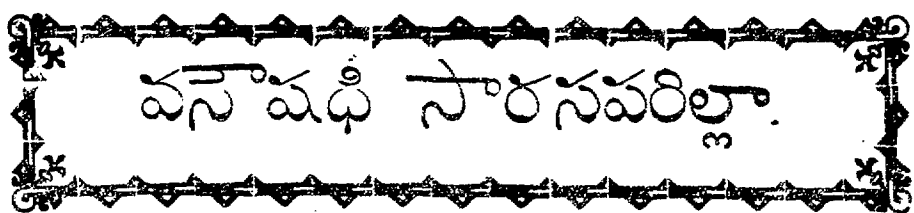
అర్జునుల పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచాల్చి అడ్డావ్వుగా ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,
67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసవరిల్లా.

ఇది జేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కళ్ళపొట్టు, పాతవాయువుపొట్టు, రసకట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు వుప్పినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మాత్మ గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగువడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

మంచిసమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడినవి!! వెనుక దొరుకువు!!!
ఈపంపులు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆ తలారూపాటమును
కోర్కెని కోడెల్లడ్రప్రలాభము అను గ్రంథమొకటి ఇనాము.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున
పస్త్రుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము,
వాచనలారా! శృంగారమున్న
సాగరికతయున్నగుల మేలైనఅసల్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనం
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయ చివడి
పోగా మిగతొద్ది పంచెలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ.

ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫు
నీయమైనవి, త్వరపడుడు.
రీక్తిమారనిడివిన్ని 2 క్తిమార తెడల్పుగల పట్టుపంచె 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-40
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

“స్తుతిమలియైన యాంధ్రకవి భూజ్జాటి పల్కుల కెల్లు
గల్గెనీ, యకులిత మాధురీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవరాయ
లచే శ్లాఘింపం బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సమ
రించి వెద్యయత్తురములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును
గుభద్రావిజయ నాటకమువలె ముద్రింపం బడినది. ఆంధ్ర
వాల్మీకి రామాయణము కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను
గుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు
శ్రీ కాళహస్తిశ్లోకనిపటము గలదు.

6గము కాలికో వెల 1-0-0 ప్రాక్తికాలికో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 కు 0-4-0 ల
నింతున త్రోసివేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరాఘవయమందిరము.

తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమసంహార.

మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి

ఒకతూరి ఉపయోగించుట
వలన జేహమందలి యేభాగ
మున యెండు రోమమును
చెడుపులేక శుద్ధము గాను
యెటువంటి మచ్చలులేక
యును నిగర్తించును. చర్మ
ముయొక్క స్వభావమైన
రంగులు కాఁతని పోగొట్టక
చేయు (సోప్). ఇది ఒకజే.

వెల 8 బిల్లెలు పెట్టె 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు.

8 పెట్టెలు రు. 2-10-0 తపాలకర్చు 0-8-0

వలయువారు:-ఆర్. వి పంజీట్ అండు కంపెని.

వెం 6 బండరువీధి మద్రాసు

చిత్రలేఖ

ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన మొదటి పరిశోధక
(detective) నగల. మాత్రచరములలో మొదటి గ్రంథము.
అతిచిత్రము! అతిమనోహరము!!

ఇందు విశ్వసాధముల గణబలివిన బుద్ధి చాతుర్యము,
పూర్ణచంద్రుని విచిత్రచర్య, దూర్భరగృహములోనిచేష్టలు వడ్డ
నాతీతములు. జేయేల! ఈనగల ఇరుకైనారంభించిన ముగి
చువఱకు విడువనొల్లదు. ముద్దులనూటాను అక్షరములతో
చక్కని కాగితములయొడ మిక్కిలి యందముగ ముద్రింపం
బడినది. వెల పది అణాలు మాత్రము.

ఇంతే కాదు! విాళే తెలుగుగ్రంథములు కావలవినను
వెంటనే నీలైన తక్కువ ధరకు పంపుదును. ఎప్పుడవు ప్రక
ములు కావలసినవారికి మంచి కవీశ్వరా ఇయ్యబడును.

వలయువారు:- మేనేజరు.

ఆంధ్రసారస్వత నికేతనము.

ఇన్నీసు పేట-రాజమహేంద్రవరము.

చెన్నపురి శాసన నిర్మాణ సభ

(గత సంచిక కేసు)

గౌరవనీయులగు కృష్ణారామకృష్ణనాయకుగారు.

వైతిర్యమును బలపరచుచు నుపన్యసించిన శత్రు, కీరు, ఈజేము చాల దీడజేయుచున్నది, ప్రస్తుతపు మహాసంగ్రామ సందర్భమున నిందలి స్వదేశాధీశులైన గాంధీజీగారి భవనములను మాత్రమేగాక, అనాటికానాడు పట్టణానికి సంపాదించు కొను కడుదీడలుగూడ తమకుసాధ్యమైనంతవఱకు, (కొన్ని సందర్భములలో కొందరు స్వముఖస్వలాభాదులనుగూడ సరకువేయక) ధనసహాయమునీ, యాధ్యక్షులను అంగీకరించు విజయము గాంచవలయునను గాధమగు శోరికను వేసేళ్ల వెలిపుచ్చియుండుటయే వారయందు నాలు కొనియుండు రాజభక్తికి గొప్ప దర్శకములగునని నూచించిరి. మరియు, నొక గ్రామమున తనయాధిపత్యముక్రింద జరిగినసభకు ఈజేము సభయెట్టిదో యెఱుంగని పాపరులుగూడ అందరును ఆతురతతో ఆరుదెంచి, ఎండవేడిమినిగాని, కాల్లవోష్టలను గాని, యింనుకేసయు సరకువేయక నిలువబడియుండిన విషయమును, వారిలో కొంద రీజము సభలలో నెన్నడును ప్రసంగించిన అలవాటు లేకపోయినను, ఆరోజున అభివేళోత్సాహ మలిశించినందున అభిప్రాయము లంతరంగ హృదయ నీమనండి ధారాశ్రమగ పారలినచుండ, నతిధారాశ్రమతోడను వాక్కుటిమతోడను రాజభక్తితో విషయములను గుఱించియు, అంగ్రా రాజ్యమువలన ఆదాయములను గురించియు విశేషముగ ప్రసంగించిన విషయమును, తుదను, తా నూహించినదాకన్న నెక్కువగనే చందాలు వేయబడిన విషయమును విశేషపరచిరి. ఈతరువాత ఈజేమునం దిట్టిసభ లెన్నియో జరిగినవనియు, బుగుచ్చుననియు, జరగనన్నవనియు నూచించిరి. ఆస్పత్రినామవిషయమును ప్రస్తావించి, యిట్టియేర్పాటును చేసినందులకై శ్రీ గవర్నరుగారి నిరంజించిరి. మలఖారులో మాపిల ప్రవర్తన ప్రశంసించిరి. లెట్టి నెంటు డాక్టరు నాయర్ గారిని కొనియాడిరి. రణరంగమున పోరాడుభాగ్యము ప్రాచీన నేనలకు గలిగినందులకును, అచ్చటికి వెళ్లినవలలో మదరాసుపటాల మొకటి యుండుటకును చాలసంతోషించిరి.

గౌరవనీయులగు రామభద్రనాయకుగారు.

వీరును వైతిర్యమును బలపరచుచు, ప్రజలరాజభక్తిని, అందునను ముఖ్యముగ జమిందారుల రాజభక్తిని, చందా లాసగుటలో వారు కనబరచిన స్ఫూర్తిత్వాని బుద్ధిని విశేషపరచిరి; రామరాజయధ్యక్షులలో శ్రీరాములకును, కారవ యాధ్యక్షుల పాండవులకును వలె. ఈనాటి మహాసంగ్రామమునం దాంగ్లేయులకు జయముగలిగి, అక్రమప్రవర్తనయు, అన్య దేశాక్రమణాస్త్రముల జర్రులకుపరాధముగా పరిణమింపట నెవరుచూచుచున్నట్లు విశేషపరచిరి. జమిందారుల కొమారులకు మిలితరీ ట్రయినింగు నిచ్చుట ఆకర్షక మను విషయమునుగూడ విప్రులముగ విచారించి విన్నవించుకొనిరి.

వీరు ప్రసంగించుచుండగా, గౌరవనీయులగు కృష్ణారామకృష్ణనాయకగారు ఆకస్మికముగ స్మృతిపెట్టి క్రొంగి (వ్రాటుచుండగా, చూచి, సర్వజనరలు, వై నలబుద్ధిక ప్రేజరు గారును వారిని ప్రక్కగదిలోనికి తీసికొనివెళ్లిరి.

గౌ. బి. యె. శర్మగారు నాగరకతా సాంప్రదాయముల నన్నిటిని నిరకరించి క్రూరుగు ఘాతుకయధ్యక్షులకు బూనిన శత్రు నైపుణ్యముల పరాజిముఖ నొనర్చుచు సామాన్యాధిపతులు ప్రయత్నించు నిట్టిసమయమున దేశీయులందరును గూడ సమానముగా రాజభక్తిని వెల్లడించుట చాల యుక్తమనియును దేశీయులరాజభక్తిని ప్రభువులకు విన్నవించవలెననియును గూడ నతిగంభీరముగను మనోహరముగను రాజభక్తి భరితముగను దేశాభిమాన విలసిలముగను శర్మగారుపన్యసించిరి. పిమ్మట గౌ. సర్ వారల్లనూరగారుగూడ యుక్తియుక్తముగ ప్రసంగించిరి. పిమ్మట వాతిర్యము నామోహించుచు శ్రీగవర్నరుగారివిషయమును రాజప్రతినిధిగారికి విన్నవించెదమని నుడిచిరి. అంతలో సమాచారమేదో తెలియవచ్చినది. వైద్యశాస్త్ర పరిజ్ఞానలకు తెలిసినంతవరకు పరిక్షింపగా వారికి గౌ. కృష్ణారామ నాయనాయకుగారు కీర్తిమేలునెట్లే తెలియవచ్చినదని వారు చెప్పచున్నారు. కొన మనస్సేహితుడును సహకారియునగు నాయనకు గౌరవముచూపుటకు విరంధరును శోరెదిననుటకు సందియమేమియును లేదుగాన నందులకు నామమనము ప్రస్తుతము కొంతలోచనమును వివరించుట సమంజసము. మరల రేపు 11 గంటలకు మును సమావేశము కాదగు ననిశ్రీగవర్నరుగారునుడిచిరి. సభయంతటితో ముగింపబడెను.

నీటిపారుదల విల్లు

ప్రస్తుత ముగిసినది.

గౌ. బి. జి. కార్దూగారు

నీటిపారుదల విల్లును చదువుటకు నవజ్ఞ ఇయ్యవలసివచ్చినది. శాసననిర్మాణ సభను కోరుచు నుపసాదించుటకు భాగ్యము గౌ. బయ్యారాజుగారికి శ్రీశర్మగారు శాసననిర్మాణసభా కార్యక్రమపు 4-వనూత్రము ననుసరించి యాల్దిల్లు విచారణ యధ్యక్షమునకు దరువాత నేదేనోక సంద్యైన సమయము సమకూరుకొను నాపీయుంచవలసివచ్చినప్పుడు మించిరి. ఈల్దిల్లు విచారణకు వాయిదా వేయవలయునని ప్రతిపాదించుట నిస్సంశయముగా చేయవలసినవిషయము మిక్కిలి పరితాపముతో చేయుచున్నామనిరి. నీటిపారుదలక్రమ నిర్వహణమునకుగాను ఉట్టుముండవలయునని ఎదురుచూచుచుండెనవారిలో తాము నొక్కరే. కాని ప్రభుత్వము వారి విషయమున వ్యతిరేకాభిప్రాయములను కలిగించగల శాసనోప క్రమమునకు నిప్పటి సమయము అనుకూలమైనదిగాదు. పర్యటెంటు నెటల్మెంటుకాలమున హక్కులాసంగబడిన ప్రజలనేకులు ఈల్దిల్లుచే నట్టిహక్కులకునన్యంతరము కలుగునను నభిప్రాయముచే మిక్కిలి విముఖులయియున్నారు. ఈ విముఖిత్వము సరియైనదో గాదో నిప్పటి ప్రశ్న గాదు. విముఖిత్వమున్నదనుట నిజము. దాని నాలోచింపక మాత్రములేపుదు. డిల్లుననుసరించి ప్రభుత్వమువారికినెక్కువ స్వాతంత్ర్యములు కలుగుటకునున్నది. కావున డిల్లును ప్రవేశ పెట్టుట కిది సరియైన తరుణముగాదు. ప్రవేశ పెట్టినట్లయినట్లిల్లు నందలి ప్రతిమాత్ము విషయమునుగురించియు శాసననిర్మాణ సభకు బయట చర్చ జరుగకతప్పదు. బహిరంగ సభలనేకములు జరుగకమానవు. వానివలన ప్రభుత్వమువారిపై మనోవైకల్యము కలుగ గలదు. ఇప్పటి సందర్భములలో ప్రజలు వాక్పారుదలము చే గాని తీవ్ర కార్యముల చే గాని ప్రభుత్వము వారికి సందిగ్ధ సమయములు కలిగింపకుండుట ధర్మము. ప్రస్తుతము ప్రజలు నిష్కల్మషభావముతో హృదయము విప్పి తమమనస్సునందలి విషయములను ప్రభుత్వము వారికి నివేదించుకొనుటకు వీలులేదు. ఇట్టి శాసనములేనందుచేత వేదో యొక గొప్ప నీటిపారుదల కార్యము నిలిచిపోయి యున్నదనినే తప్ప ఈజిల్లె కొంతకాలమింకను నాగియుండరాదో తెలియదు. సాధారణముగా ప్రజల మనస్సులలో ప్రభుత్వమువారును గొప్ప భూస్వాములనియే నమ్మకము. నీటి విషయమున వారి యనకులములకును నితర భూస్వాముల యనకులములకును కొంత పరస్పరసంభర్షణ ముండునని విశ్వాసము కలదు. అట్టి సందర్భములలో ప్రభుత్వము వారితో మనోవైకల్యముతో చట్టముచేయ బూసినను కొంతకు కొంత అభిప్రాయములు కొన్ని తప్పుగా నుండునని యుండకపోవు. అందుచేత నీసమయమున ప్రభుత్వమువారు చట్టము ను శీఘ్రముగా చేయ జూచుట న్యాయముగా నుండు నాయనకు నూచించుట గాక, ప్రస్తుతము ప్రజలమనస్సున నాందోళన కలుగుట తమకు సవ్యతముగాదు. ఈల్దిల్లు ప్రవేశ పెట్టినయెడల ప్రజలలో నెట్టి ఫలముగలుగునో ప్రభుత్వమువారిలోచింతపలసినది. డిల్లు ప్రవేశ పెట్టుట తాత్కాలికముగా నాపీయెడల నెక్కడికిని నన్నుండదు. ప్రవేశ పెట్టినయెడల సభలుజరుగును. జమిందారులుమాత్రమే కాక, ప్రాప్రులుటరులు, ఇనాందారులకుగూడ మనోవైకల్యము నందుదురు.

కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు

శర్మగారియభిప్రాయము నీటిని బలపరచిరి. ప్రవేశ పెట్ట బడెనుండు డిల్లు జమిందారులు ప్రాప్రులుటరులు, ఇనాముదారులు, రయతులు వారువీరు ఆన నేల వ్యవసాయకు లందరకును సంబంధించిన గొప్పనిర్మాణము. గోదావరికృష్ణాజిల్లాలలో ప్రజలయందెప్పటికీ మిక్కిలి ఆందోళనముకలిగియున్నది. సభలుజరుగుచున్నవి. ఈల్దిల్లు ప్రభుత్వమువారి ఆలోచనలో బహుకాలముగ నున్నది. ఇంకకొంతకాల ముండిన నేమియు నమ్మ గాజుదు. రైతులు తమకు తెలిసినంతవరకు మిక్కిలి కలవరపడుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారికి కొల్లులుగా లెంపిరావడము వంటి యాల్దిల్లు నెట్టియైనను ఆపదలచేయవలసినదని శోరికట్లు తెలియుచున్నది. ఈమయ

మున కృష్ణకులకు సంబంధించినట్టిదియు చక్కను పురికొల్పినట్టిదియు నగు శాసనము నాలోచించుట తమకు సమర్థముగాదు. ఈజేమున నీరు, నీటిపారుదల, రైతులకు ప్రాణ సమానములు; కావున వారిహృదయమున కంటినది.

మోచర్ల రామచంద్రారావుగారును

శర్మగారి యభిప్రాయమునకు నీక్రింది మాటలతో హృదయపూర్వకముగా నంగీకారమిచ్చి బలపరచిరి. శర్మగారు చెప్పిన కారణములే కాక మరియొక కారణముగూడ కలదు. ఈల్దిల్లు మిక్కిలి దూరము వరకును ఫలములు గలది. విచారించుట తెగినంత యవకాశ మియ్యబడలేదు. నీటిపారుదలవిషయము పురాతన ప్రభుత్వమువారికి సులభముగా మ్రొగుడు పడుననిగాదు. ఇతర రాజధానులలో విషయము లెట్లున్నను నీరాజధానిలో నీటిల్లునందలి సంబంధనలకులన లాభాభిమాన లెట్టివియో యనుటను మిక్కిలి జాగ్రూకతతో విమర్శింపవలసియున్నది. ఈ రాజధానికి నీటిల్లులోని విషయము తగినా తగదాయనటును నదేజాగ్రత్తతో నాలోచింపవలసియున్నది. ఈ డిల్లు ప్రకటనయందు మాదేశభావలందు అందులో తెలగన ప్రకటితములు నెలరోజులైన కాలేదు. ప్రభుత్వమువారి యాలోచనకు ముప్పదియేండ్లు పట్టిన విషయమును నీ సభవారు నెలరోపల నెట్లు ఆలోచనకు లేగలరు. సహజముగానే భూస్వాములకు మిక్కిలి జడుపును కలుగజేయు నిబంధన డిల్లు నందు కొన్నిగలవు. కావున ప్రభుత్వమువారు శర్మగారి సలహా నంగీకరింపవలసినదని తామును కోరిరి.

కేశవపిళ్లగారు.

కేశవపిళ్లగారింకను బలపరచుచు నిట్టినిరి. ఈ సందర్భములలో బహిరంగ సభలు జరిగినయెడల వారికి నెడరము రావచ్చునను జంతుకలదు. జనులు తమ మొఱుటను ఒక్కగా చెప్పకొనలేరు. అందరకును శాంతి సమకూరు వరకును సభవారాగిన యెడల ప్రజలు తమ చిత్తమునకు న్యాయమని పోచినంతవరకు స్వతంత్రముగా ప్రభుత్వపు నుపక్రమమును విమర్శింపగలరు. తమ మొఱుటను బాగుగా నివేదించుకొనగలరు.

రామభద్ర నాయకుగారు.

ఈరీతి డిల్లును ప్రవేశ పెట్టుటకది సరియైన సమయమేమాత్రముగాదు. అది చర్చనీయవిషయమనుట ప్రభుత్వమువారి హక్కుకొనుదురుగాదా! ఎప్పటికలె పనిజరుగవలయునను నభిప్రాయమును బట్టి చూచినయెడల నీటిల్లుపక్షమున కొంతవాడింప వచ్చునేమో కాని అయభిప్రాయమునకును మితి కలదు. ఇప్పటిచటగల యొకమత్యమును కొలది పోటికారణము చే భంగపరుపరాదు. ఈల్దిల్లు బహుశః విభేదములేచునదైయున్నది. జమిందారులమట్టుకు వారు పర్యటెంటు నెటల్మెంటు ననుసరించి బహుకాలముగా ననుభవించుచున్న చుండు హక్కులను స్వాధీనముచేసి కొనుట యాల్దిల్లుయొక్క సారాంశము. ఈసమయమున జమిందారులకును ప్రభువులకును నుండదగిన యన్యోన్యమును చెదర్చునంతటి చర్చ యాల్దిల్లువలన కలుగుననుట విశేషము. ప్రభుత్వమువారు నీటిపారుదల ప్రతిష్ఠాపనల విషయమున సంపాదించినయెడల యుండు స్వాతంత్ర్యములన్నియు ల్యాండు ఎట్టిట అట్టవనసరించియే వారికి కలిగి యున్నందున జమిందారిల విషయమాలోచించినయెడల నీ డిల్లు అనవసరమనియే తమయభిప్రాయము. సంగతిసందర్భములనుబట్టి చూచినను డిల్లు చర్చనీయమగుటనుబట్టి చూచినను ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు దాని నాపీయుంచుటయే మంచిది.

కె. పి. రామకృష్ణమూర్తిగారు

ప్రభుత్వమువారి వశమున తమ శర్వస్వమును జమిందారులిడి యుద్ధాధికి మహావీరులుబిడ్డతో చందాలువేసియుండు నిత్యుణమున నీల్దిల్లును ప్రభుత్వమువారు నొక్కజాముట సమంజసముకాదనియు దీనిని నాల్పులయందు ప్రభుత్వమువారికి గౌరవహీని కలుగునని యే మాత్రమును సెంచరాదనియు నుడిచిరి.

బి. వి. నరసింహయ్యగారు

శర్మగారికి తామును నీటిపారుదల విషయమున డిల్లునకై యెదురుచూచుచుండిన వారిలో నొక్కరు. శమ ప్రజలతో తామిల్దిల్లు విషయము ముచ్చటించినారు. విశేష వ్యతిరేక భావమునకు నెడమిచ్చునట్టి చట్టము నిప్పులో నాలోచించుట వివేకవంతముగా నుండదు. తమ నిర్వాచకులలో నీ డిల్లు కాంక్షనైపునయ్యక స్వాధీనముచేసికొనుట కేర్పడినదిగా నభిప్రాయమున్నది. అంతేకాదు. ప్రజలు డిల్లునందలి నూత్నాంతములను బాగుగా గ్రహించుట తెగిన యవకాశ మిచ్చుటయు వలసరమె. తెప్పభిప్రాయములను తెప్పర్థములను విశేషముగానున్నవి. కాలము కొంతాడచిన నెడయందయు మారిపోగలదు.

కె. చిదంబర నాథ మొదలియ్యారు.

అన్ని విధముల నిట్లును గురించి యాలోచించుచు ప్రజలకు సహకారముకలుగు సంస్థకల్పన యందునట్లుయినను దీనిని ఆపియుంచుటయగును. ప్రభుత్వముచే నిర్మాత్రయిన రోగి యందునకుటో నాలోచించవలసి యున్నాడు. ప్రజలకిచ్చిన కాలము ప్రభుత్వము. ఇదిగూ నిట్లును నిమగ్నములకెక్కువ కాలమిచ్చు కలయును.

స. ప్రభుత్వమునొంగుగారు.

నిట్లుమిక్కిలియూగాత్తమొకచోకాదును. మిక్కిలియన సర్వములే కాదును. కానిమనకు ఏ ముందు మాట్లాడవలెనో దురదృష్టవశాత్తూ దీనిని ప్రజలకెట్లుబట్టి సరియైన తరుణము మాత్రముగాదు. కావున తామును శత్రుగారి యుద్ధమున కంగీకరించుచు దానిని బలపరుచుచున్నాడు.

టి. కృష్ణమూర్తిగారు.

శత్రుగారు చెప్పిన కారణములన్నిటితో నామేధానించు చున్నారని తలంపవలయు. ప్రజలను ప్రభుత్వప్రతినిధులను నిట్లును తిరిగింత చివరించుట కనకాశము ఇచ్చులేదని ఏకగ్రీవుగా వాదించునపుడు ప్రభుత్వమువారు భూస్వాముల కభిలాష ములకు సంబంధించి ముఖ్యము సమయము తొందరలో నిర్ణయించి నను సహజమునకు నెడమండ కూచును. ఆపరలసిదని తెచ్చిన యుద్ధమును ప్రభుత్వమువారంగీకరించిన యెడలనిజముగా ప్రభుత్వమువారు బౌద్ధాభ్యుదయములకు పాత్రులగుదురని తను యాభిప్రాయపరి.

ఎ. జి. కార్వూర్ గారు.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ను పన్యసింపనేచి ఏ. జి. కార్వూర్ గారి నీరీతి నుడిచిరి. ఈ సమయమున ననవరముగా ప్రభుత్వము వారికి కలత నొసంగు నిమను మొక్కటియు సంభవింపదగున నభిప్రాయముతో శత్రుగారు దుష్కరమిచ్చుచుండుటకు తాము సంతోషించుచున్నాము. శత్రుగారు ముగ్గురునారు నేపీర యుద్ధమును లలో నిడివకు నిట్లుగురించి వాస్తవత్రికలు వ్రాసిన తీవ్ర విమర్శనభూర్వకాభిప్రాయములు లేవు. వానితో ఏ కేరీరించి యుట గమనరహిత మిక్కిలి మితముగా వాటిని యున్నా రనుట తమకు తోచినది. కాని వాస్తవత్రికలలో నాయభి ప్రాయము ప్రకటితముయి నిలిచియున్నదనుట నిజము. ఇతర విధములను నట్టియభిప్రాయములు వెలువడియున్నవి. ఆరి రైతువారి జమీందార భూస్వాముల మరమ్మలలో కలత సంభవింపజేయునట్టివిగానున్నవి. కావున ప్రభుత్వమువారు లాలోచింపవలసిన విషయ మిదియని తెన్నుపడెను. ఏది ప్రజలలో నెక్కువ సంఖ్యలో ముకలిగించును? నిరుత్తరులుగా ప్రభుత్వమువారుండ బ్రతుకు కొన్నివేళల నిజమునకెంతో దూరముగా చేయుటకు విపరీత్య వ్యాభాసములా? లేక అట్టి విపరీత్యవ్యాభాసముల నెదుర్కొనుచు నిట్లును ప్రజలకెట్లుబట్టి సభికారకాభివాద నిజమయ్యెక్క నిజమయ్యెను నిర్ణయించుచు నిచ్చునక బాదుషీలో బయటి నారు రైతులకు నీటిని సమానంపత్రివాద మాధారముగా గలదినియు లేదా ప్రభుత్వము వారంతయు స్వాధీనముచేసి కొను నభిప్రాయ మాధారముగా గలదియు చెప్పవచ్చును. ఇట్టి యాధములు విరివిగా ప్రకటింపవలెనంద కలసిగజేసా? అందుచేత ఈ ప్రభుత్వమువారు నిట్లును ప్రజలకెట్టికాననిర్యాజనగలో విమర్శనచేసి ప్రజలకెట్లుమొక్క నిబంధనలను చక్కగా నెరుంగునట్లును కీర్తినిజముచేయు ను గ్రహించు నట్లును ఈ యుద్ధమున విడి. గౌరవ నియమభ్యులు ప్రాయశ్చయమునకుని యొప్పు కొను నట్టి యాధములు విమర్శించియే తొలగింపవచ్చును. వారు కెట్లుకమి ట్టిలో కూర్చుండి నిట్లునానిబంధనలను పక్షించి అని సమాన సంపత్రివాదాధారములలో ప్రభుత్వ ప్రవృత్త్యాధారములలో కనుగొని సంపత్రికీకరించవచ్చును. ఆధారములను నిరీక్షణములను నభిప్రాయముల నిజముయొక్క వ్యాపింపనిచ్చుటకంటె నిష్పత్తియే ధుదాయము. ఆపరలయినను నుపక్రమ మంగీకరించిన యెడల విలేమయినది గూడ వారు లాలోచింపవలె నేదు. నిట్లును చక్కగానే తెచ్చిననుడల ప్రజలనొక కట్టుట యగునని యభిప్రాయముకలదు. శత్రుగారి యుద్ధమునకులను కొరకుట్టు బడువారు ప్రభుత్వమువారు మాత్రముగా కన్పట్టుచున్నాడు. విమర్శనలు కెక్కువగాయినను సమయమున ని నిరంగీకరింపబడిన యభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుచుండగ ప్రభుత్వమువారికి స్వరక్షమును చెప్పవలెనంద కలెకపోవు నున్నది. ఆకారములకులే ప్రభుత్వమువారు నిట్లునలోకమున కడుగుట్టు చేప్పవలెనందగును. అందుకలనే శత్రుగారి

యుద్ధమును తాముగీకరించుటకు వీలులేదు. నిట్లు ప్రజలకెట్టి కమిటీయేర్పాచి సంభవమైననుచేత నిట్లును తీవ్రముగ చెప్పముచేసి నట్లుబట్టిని అన్నియుకాబాలను. ప్రభుత్వమువారు చెప్పినదాని సమనాంతి యా నిట్లును యా యుద్ధకాలమున కాసమయచేయవలయునను నభిప్రాయమున్నట్లునుగూడ సర్వముగా. నెక్కువమిట్టిలో మోచించినిపిరపకాడ ఆలోచనలో సర్వములు గానట్టి యభిప్రాయ భేదములు పోదనూపిప్రభుత్వము వారిచ్చు సమయమునీలచే ప్రజలలో నెక్కువభాగమునకు సం ప్తికీకరింపవలెనను నప్పటికిని ప్రభుత్వమువారు నిట్లును అపి యుద్ధము అంతమగుదరకుతో మర జనాభిప్రాయ మంగీకరించు వరకునో మరల చక్కకు చేయదుటకును కీర్తనడి యున్నాడు. సభివారి యెడల నుండు నుపక్రమము (శత్రుగారిని) అంగీకరింపబడినయెడల నిట్లు పక్షములను నోరెత్తుటకు లేదు. ప్రభుత్వమువారిని కొర కట్టుబడుచున్నది. ప్రకటితము లయి యుండు నివరీతపు వ్రాతలను నభిప్రాయములను నెదురుచెప్ప వారు లేక నిలిచిపోవుచున్నది. తమయొక్క యుద్ధప్రభుత్వము వారి యొక్కయు నుద్దేశము ఈ సందర్భసమయమున నిట్లు నెట్లుయినను దోషమలేనని కాదు. దురభిప్రాయములను పోగొట్టు కలయు ననుట మాత్రమే. (శత్రుగారి) యుద్ధమును సాగిన యెడల నీటిని తీరెంత స్వర్ణమునీటి వేలవలసి వచ్చును. తప్పనిప్రాయములనులేయటగానికీర్తనత్రికాభిప్రాయముల వ్యాపింపజేయుటగాని పొసగును. తప్పనిప్రాయముల పోగొట్టుటకును ప్రజల కీటియొక్క నిజమయ్యెనును బుచ్చుచే చేయటకును నయ్యే ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకెట్లు దలచియుండుట. కావున ప్రభుత్వమువారు ఏమాత్రపు వివేక ముతో నాలోచించినను నీ (శత్రుగారి) యుద్ధమును సంగీకరింప వీలులేదు.

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు

ప్రభుత్వమువారి యుద్ధము మంగీకరింపక పోవుట తమ కసంపత్రికీకరము. ఈ నిట్లుయొక్క మూలముత్రముల వితర్కము నాపునుద్దేశముతో శత్రుగారు ఈ నిట్లు ప్రజలము నకు వ్యతిరేకముగా నీ యుద్ధమును చెప్పియున్నాడు. నిట్లుప్రజలకెట్టి బలపరచినతోడనే నిట్లుములమాత్రములకుగల యుద్ధసంకరము లన్నియుకెప్పి తీరవలసివచ్చును. ఈయుద్ధము మునకంటె నెక్కువ సకారణమైనది తమకు తోచియుండలేదు. భూస్వాములీ నిట్లు నిబంధనలు మొత్తముమీద తమ స్వాధీనమునకు కల్పితములని మొర కెట్లుచున్నాడు. ఈనిట్లునుసరించి కాంచెన్నేమును సహాయమును మొత్తముగలవు. భూస్వాములందరూ మహారాజాధీశ్వరై యున్నాంగి తమసర్వస్వమును ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనముగ మంచుచుండు నిసమయమున భూస్వాముల మనస్సెనకు చురుక్కుమని తగులు కార్యములను ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టుట కిది సహాయమగునా? గర్వరూ గారు సంగతి సందర్భముల నాలోచించి విషయము పునర్విచారింపవలసియున్నాడు. నిట్లు చర్చ మరెయొక తరుణమునకు సంచియుంచవలెనందా యనుటనాలోచింపవలసి యున్నాడు.

కె. రామయ్యగారు.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున బ్రజలయొక్క సభిప్రాయ భేదమగినవిషయము లేవియులేనని కార్వూర్ గారు సమయమునీ నియంతలకుకొనినయెడల నిప్పుడే యా సభిలోనేయిచ్చి సంపత్రికీ పొందవచ్చును. అని నుడిచి తాము శత్రుగారి యుద్ధమును బలపరచుట తెరింగించిరి.

వి. ఎస్. శర్మగారు.

ప్రభుత్వమునొచ్చిరి. ప్రజలలో కలిగియుండు తప్పని ప్రాయములను మాన్యుట కార్వూర్ గారు ప్రయత్నించి సఫల మనోరథులగుదురనుట కల్ల. ఈ ప్రయత్న ప్రజానాయకులు నిట్లు నెడలి యంశములను గాగ్రాహి పరిశీలించియున్నాడు. వారి యభిప్రాయమున నిట్లు భూస్వాముల స్వాతంత్ర్యములను విశేషముగా నిర్వంధించినది యున్నది. అందుచేత నిసభిలోని నిట్లును ప్రజలకెట్టిచెప్పించుటయూ నాయభిప్రాయమునుబలప రచునేగాని ప్రక్షుభిత్తిలో సంశయములను తొలగింపబాలదు. యుద్ధముయొందగా నీ విషయము చర్చించుదగాని కార్వూర్ గారుచెప్పిన కార్యక్రమమును సరించిన యెడల యుద్ధమునోపబల బడుచుండగా ప్రజలు మరెయొక్కచోట నివిషయమున నాందోళనపడదలసి యుండును. అట్టి యాం దోళనమునే యుద్ధమునోపవలయుననుట యిప్పుటిమితము. ప్రభుత్వమువారుకనాకు మాటలతో నిట్లును గురించిచెప్పి సంపత్రికీకరమున నది ప్రజలకు మార్గదర్శకము కాబాలదని నిష్పన్న గాచెప్పవచ్చును. ప్రజలు ప్రతినిబంధనను తాముగానే పరిశీలించగలరు. ఆపరీత యుద్ధమునకుయమునజరుగదా

ఎ. జి. కార్వూర్ గారు.

శత్రుగారి యుద్ధము ప్రజలమునైన చర్చన ముగింపునకు దెచ్చుచు నిట్లునిది. ఈ నిట్లు కొంతభియమును కలుగజేసియుండుట నిజము. ఉద్రేకము కొరములు కలిగియుండుటయు నిజము. ఆధిపత్యము ఆయుడేక కామలును ప్రభుత్వమువారు తీసివేయదలంచిరి. గౌరవనీయ సభ్యులు గవన్న మెంటు వారి నాయకత్వదలంబినో వానికు లన్నియు నట్లేముండిపోవును. ఇప్పుడు నిట్లును ప్రజలకెట్టి నే తప్ప అందలి నిబంధనలన్నియు చక్కగా నర్థములుకావు. ఆ నిబంధనల యాభిప్రాయము పోగొట్టుటనే ప్రభుత్వమువారు దానిని సభిలో ప్రజలకెట్లునెందిరి: నెట్లు కమిటీలో నాలోచించి ఆ నిబంధనలపై వచ్చిన విమర్శ సరియైనదోకాదో తెలిసి కొనుటకు ప్రజా ప్రతినిధులకు సమయమిచ్చునెంచిరి.

శత్రుగారి యుద్ధమును సమయమునొకటి 2:00 ఉత్తరముపక్షమునను 19 గురు వ్యతిరేకముగను సమయము లాసంగిరి.

ఈపక్షమునకుమున రామనాథ చాన్యలుగారును, రామచంద్రరావు గారును, శేతవల్లిగారును, రామఅయ్యంగారును శ్రీనివాస కామ్రై గారును, నరసింహరాజుగారును, రవచెండు ప్రసెండ్రిగారును, విమండుగారును, రామను విాననుగారును, సోమసుందరము నెట్టియారుగారును. దాక్టరు జైవలు అట్టినుగారును, చిదంబరనాథ మొదలియారుగారును, ముఖాయలకెట్టియారు గారును. కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావుగారును, ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారును, గాంధీద్రనాయకుగారును, శత్రుగారును, నరసింహయ్యగారును, అహమ్మదు కంటి మా ర్గారాయగారును, సర్. ప్రాన్సిసు సింగుగారును, శర్ హూబ్బాజ్జేదరుగారును, మూరుపెట్టుగారును, సమయములిచ్చిరి. ఉపక్రమవ్యతిరేకముగ సర్ హూబ్బాజ్జేదరుగారును, కాన్యగారును, బలరువర్తగారును, దేవిప్పను గారును, రాజగో పాలాచార్యులుగారును, స్వస్థను జనరలు బానరుసుగుగారును, కార్ గారును, బజ్జేగారును, బాగిగారును, పిమ్మగారును, రాజిన్నుగుగారును, ప్రోన గారును, ముర్రేగారును, కలనల్ ఎల్లి గుగారును, శివస్వామి అయ్యగారును, అప్పకట్ జనరలు గారును, స్వామికన్నకెట్టిగారును, ఛాన్సిసు గారును, సమయము లిచ్చిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు.

ప్రశ్న. గౌ. వి. వి. నరసింహఅయ్యగారు:-చెన్నరాజు ధాని పరిశ్రమలను విషయమును గూర్చి 28-9-1914న మెయిలు పత్రికలో జి. ఏ. ఛేంబర్సుగారు ప్రకటించిన విషయమును గమనించితిరా? ఏమి చేయదలంచితిరి?

ఉ. ఆవిషయమును పరిశీలించితిమిగాని అందలి నూచనల నవలంబించ దలచలేదు.

ప్ర. నేరముచేసినవారి నిర్ణయము విద్యుదేర్పు పాతకాలము నీతాగరము, చేతభూడి, బొమ్మనిగొడ్డ, కమ్మపురము ప్రాంతములందేవేగలవా? వాని వివరము లేమి?

ఉ. "ఉన్నది."

పాతకాలము	పోవునీరుగలనిట్లు	పోవునన్నట్లు	చాలురు-చాలికలు	చాలురు-చాలికలు
నీతాగరము.	49	65	37	86
చేతభూడి.	125	150	15	11
కమ్మపురము.	40		20	
బొమ్మనిగొడ్డ.	42	80	39	19
కలిచేడు.	178	137		875
కాకలి.	67	57	60	56

వీరినలవ జీతములను పుచ్చుకొనుటలేదు. రానురాను నిర్బంధము లేకుండనే యాబాబుందరగు పాతకాలలకు రాగలరు.

ప్ర. పరపతి సంఘములగుర్చి యిండియాదొరతనముచా ర్చనచిన సంఘమువారి రిపోర్టువచ్చువరకును దానిని విమర్శించువరకునుగూడ నిజసామ్యు నిర్యోగ విషయమునను తెక్కులు తనిక్కిలా బిధించు విషయమునను కడపటి యుద్ధ రవులను నిలిపియుంచెదరా?

ఉ. అట్లు నిలిపియుండుట యవసరమునకో కాదో ఆలోచింపవలెను.

ప్ర. న్యాసకామ్రై కళాశాలా సంస్కరణమును గూర్చిన నెం 224 గ-15-8-14 జి. ఓరు ప్రార్థిగా ఆమలుబరిచెదరా?

ఉ. ప్రార్థిగా కనులు బలపరుడలేదు. నిర్వాకాభిధికారి రెండవ రిపోర్టుకొర కెదుగుచుచున్నాడు.

ప్ర. గెల్టిగాన 1881-న సంవత్సరము 4-5 శాసనముల గూర్చి గూర్చి: పని నెంతలో ముగింతు? ముగిసిపలు ఎన్నికలలోని సంవత్సరముల గెల్టిగాన ప్రయత్నములను చేసేరా?

ఉ. గెల్టిగాన పని నెంతలో ముగింతు? తెలియదు. ఆ శాసనములు 1915-న సంవత్సరములో విమర్శించబడును. అంతముల నివారణవిషయములో చింతించుచున్నది.

ప్ర. విశేష పంచాయితీల రిపోర్టు ఎప్పటికి సిద్ధమగును? (1) శాసన చర్య ఎన్నడు జరుగును?

ఉ. (1) 17-9-1914 మొదలకు 4 మాసములమాత్రమే రిపోర్టును గడువిజ్యుబడినది. (2) శాసనచర్య యెన్నడు జరుగునో తెలియదు.

ప్ర. త్రైమాసిక ప్రకటితములగు సివిల్ లిస్టులలో తాలూకా బోర్డులలోని గెల్టిగాన మొదలగు పేర్లుగూడ వివరింతురా?

ఉ. సాధ్యముకాదు.

ప్ర. (1) పరిపాలనముల సెంట్రలు బాండుల చిక్కులను గమనించిరా? (2) ఒక్కొక్క బ్యాంకికి 2 లక్షలకు మించకుండ బడులాసంగదరా?

ఉ. (1) మాకాకాభాధికారి వ్రాయలేదుగాని మే మావిషయమును కొంత యెరుగుచుము. (2) రోజుసహాయము సాధ్యమని తోచదు.

గౌ. రావుబాద్దర్ల మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు.

ప్ర. కాజుండ్రు కింకను వరదభాధ కలుగుచున్న సంగతి నిజమేనా? అది యెన్న డెట్లు నివారణమగును?

ఉ. ఇది నిజమే. ఈసంగతి మే మిదివరకే పురపాలనా సంఘమువారికి తెలిపితిమి. వా రిట్లు చేసిన నాబాధ తగ్గునది. అయినను మురుగుకాల్పుల విషయమై శాసిటో యింజనీరుగారు విశ్లేషణలను చేయుచున్నారు.

ప్ర. (1) యుద్ధశాలల వర్తక మెంతవరకుచెడినది? (2) కాలివాండ్రు కెంతవరకు బాధకలిగినది?

ఉ. (1) ఈక్రింది లెక్కలవలన తెలియును.

(ఎ) మొత్తమువరకు టన్నులు (చెన్న పురి రేవునకు వచ్చినది. 1913-1914 ఆగస్టు 151520-92886 టన్నులు. సెప్టెంబరు 108886-42884 టన్నులు. అక్టోబరు 156418-83415 టన్నులు.

(2) ఒగుమతులు (విదేశమునుండి చెన్న పురికి వచ్చినవలకుల విలువ. రూపాయలు 1913-1914 సెప్టెంబరు 12569868—6918552 టన్నులు. అక్టోబరు 18460542 824549 టన్నులు.

(3) ఎగుమతులు (చెన్న పురినుండి విదేశములకు బోవువరకుల విలువ) రూపాయలు 1913-1914 సెప్టెంబరు 16846155 4217927 టన్నులు. అక్టోబరు 21116698—11127421 టన్నులు.

యుద్ధమారంభమై నప్పటినుండియు వచ్చు వరకులను ఎగుమతి దిగుమతుల విలువయునుగూడ లెగిపోయినది. ఎటులైన అక్టోబరు నెలలో కొద్దిగా బాగుగనున్నది. ప్రస్తుత విా సముద్రములలో తక్కువక లేవియును లేవుగాన ముందు బాగుగా నుండవచ్చును.

(2) ఎగుమతులు లెగిపోవుటచే మాలివాండ్రువ కొంత ఇబ్బంది కలిగియుండును. ముఖ్యముగ పగ్గులు, పేరుకనగ వ్యాపారములకు చాల నష్టముకలిగినది. పగ్గులకును కొబ్బరికిని కొబ్బరినూనెకును విదుదల లెగిపోవుటచే చాలనష్టము కలిగినదిగాని క్రమముగా కొలుకొనవచ్చును. వీనివలన పగ్గుల లేవండ బోయినవారికి పనులు కల్పించుటకు డి. పి. డబ్బూర్ తాలూకా జిల్లా బోర్డులవారు కోరబడిరి. ప్రతిభర మందగించినది గాని ముందు సంవత్సరమువరకును నిలవయింపదగును. ముందుపంట కొంతయాలస్యము కాకపోదు. పేరుకనగను గూర్చి విదేశములలోను స్వదేశములలోను పేరుకనగనూనె నమ్ముటకు తగిన యెర్పాటులను గూర్చి యిండియా మంత్రిగారికి వ్రాసి యున్నాము. పరిశ్రామిక కాభాధికారిగూడ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. బంగాళు సరిగియును రంగులును రాకుండుటచే నేతిపనివాండ్రుకుకూడ నష్టముకలిగినది. నేతిపట్టల విదుదలకూడ లెగినది తెలియుచున్నది. ఇందులకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నామి. మరికొన్ని పరిశ్రమలకుగూడ కొంత భంగము కలిగియుండునుగాని యవియంత ముఖ్యములు కావు.

గౌ. కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు

ప్ర. (5) 1914 న సంవత్సరమున మాన్యురొబలలో గో చావరి యాస్త్రిను డివిజనులలోను దక్షిణోత్తర డివిజనులకధికారులుగానున్న అసిస్టెంటు యింజనీరులనుబదలాయించి వారి స్థానమున సుబడివిజనులు ఆఫీసులను నియమించినది నిజమేనా? ఇట్లు చేయుట 12-11-1913 న గౌ. క్లార్కుగారునుడివిన విషయమునకు వ్యతిరేకముకాదా? (6) అట్టివ్యతిరేకమగు పని

నింతవరకు ఏలచేయవలసి వచ్చినది? (7) గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు 141 146 రుతో డి. పి. డబ్బూర్ డివార్డు మెంటు 23-7-14 8-8-14 జాయంటు సెంట్రలిగాడికి పంపిన రెండువిజ్ఞాపనములను గూర్చి జరుపబడవలసిన కొన్ని పనులు పూర్తియగువరకును వి. ఆ యాగ్నోరె అయ్యునుగాని యల్. వెంకటకృష్ణ అయ్యునుగానిని ఉత్తరదక్షిణ డివిజనుల యధికారులుగా నుండుట కేమిచేయబడినది?

ఉ. ప్రశ్న సరిగనుండలేదు. అసిస్టెంటు యింజనీరులలో ఒకరు ఈజ్ఞులముగిసిన లేవనాలను మరెయొకరు ఈజ్ఞులక ముగియుననగను బదలాయించుటచి వారిలో కొకరు మరెయొక డెబ్బాకును ఒకరు యింజనీరుగూ కాలేజికి బదలాయించబడిరి. ఒకరిస్థానమున నవభవనీయులగు మిలటరీ సబు యింజనీరును మరెయొకరి స్థానమున మరెయొక అసిస్టెంటు యింజనీరును నియమించబడిరి. ఈ అసిస్టెంటు యింజనీరుగారు మరల బదలాయించబడిరి. అతనికి తగిన వా విని మరెయొక ని నియమించుటకు నూపరింపెండింగుయింజనీరుగారు కోరబడిరి. ఈబదలాయంపు లవనమగుటచే జిల్లాసంఘమువారి యవ్వ ప్రకార మాచరింపబడినది పోయినది. ఈవిషయమును దొరత ననువారుగూడ శ్రద్ధతోనే చూచుచున్నారు.

ప్ర. భద్రాచలమునాగూరు తాలూకాలలో ఫారెస్టు కేంజరు లకును అప్పరుగోదావరి తాలూకాలలో డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసురు గారికిని యయ్యబడినది లిని భద్రాచలము నాగూరు తాలూకా లిహాసీలు దారులకుగూడ పడవలవిసంగదరా?

ఉ. పరిపాలనమున కవసరమని కలెక్టరుగారు వ్రాసినవో మాకిచ్చుట కభ్యంతర మేమియులేదు.

ప్ర. పామిలేరు నీరపల్లివాగు ప్రాంతములను పరిశీలించుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడినవిరా?

ఉ. వారినిగూర్చి విమర్శించిన యుద్వీగుల రిపోర్టులను చదివితిమి; లాభప్రదములని తోచనందున మిడియేమియును చర్య జరుప దలచలేదు.

ప్ర. తాలూకా బోర్డులకు సభ్యుల నెన్న కొన చట్టముల సవరణనుగూర్చి దొరతనమువారేమి చేయనిశ్చయించి?

ఉ. అసవరణలను దొరతనము వారంగీకరింపలేదు.

ప్ర. కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలో మురుగుకాలువలు తగినన్ని లేవనియును కొలెరుగనగుచున్నట్లు నీటిదారులను వెకలని చేయవలెననియు విన్నపంబుచేసిన విషయ మేమిచేయబడినది?

ఉ. ప్రస్తుతమేమియు చేయదలచలేదు. 18-11-06 ననియ్యబడిన సమాధానమును చూడవగును.

ప్ర. (5) కృష్ణవరదలవలన 1912లో ఎక్కువ నష్టమెంత?

(2) వరదలవలన కష్టపడిన లాభకాల్యలగుట మొదలగు వాని మరూమత్తు నిమిత్తమెంతసామ్యుదగ బడినది?

ఉ. (5) తగిన సమజాయిషి యయ్యి సాధ్యముగాదు. 1912లో రివిన్యూవల్ల మేమియునులేదని కృష్ణాకలెక్టరుగారును, కొద్దివందలమాత్రమే కష్టమని గుంటూరు కలెక్టరుగారును వ్రాసియున్నారు.

(2) ఎంతసామ్యు యయ్యబడినదియో కృష్ణాకలెక్టరుగారును దొరతనమువారి కింకను తెలియలేదు.

మహమ్మదు లింబిమర్కాద్దుగారు.

ప్ర. I (ఎ) 1904లో పోలీసుయినసెక్టరులలో మహమ్మదీయులెందరున్నారు. ఏ. ఏ తరగతిలో నెందరున్నారు.

(2) 1911 లో నీసంఖ్య లెబలున్నవి? (3) ఇనసెక్టరుపనికి అర్హులగు మహమ్మదీయు సబుఇనసెక్టరులెందరుగారు? (4) ఇనసెక్టరుపని కర్హులగుటకుగాను ఆపరీక్షలకు వెళ్లగోరిన మహమ్మదీయు సబుఇనసెక్టరుల నెందరిని 1913-14 సంవత్సరములలోపోలీసు ఇనసెక్టరు ఇనరలుగారు వెళ్లకుండచేసిరి? (5) ఆసంవత్సరమే ఆపరీక్షకు వెళ్లినవారిలో సబుఇనసెక్టరులెందరు? (6) పోలీసు సెక్షయర్లగూరులలో న్యాయముగ నుండదగినంతమందిని మహమ్మదీయు: డి. డి. గూ. మ. లోగంగ. చ. చ. గునట్లు దొరతనమువారు పట్టెనెనెందరా

ఉ. 1-వ ప్రశ్న కింకబడిన సమాధానము. ఇనసెక్టరులెందరుగారు: మహమ్మదీయుల సంఖ్య.

	1904—1914
I	1—2
II	16—4
III	12—7
IV	14—10
	మొత్తము 43—23

1904 లో మొత్తము ఇనసెక్టరులు 288 గురు. 1914 లో 282 గు. గలరు. (3) ఏమగురు (డి. ఇ.) 1918 లో క్రిమినలు లో వరు ప రీక్ష చేసెటకు 2 రు హైందవ సబుఇనసెక్టరుల కనుమతి యొసగబడినది. 1914 లో 8 గురు మహమ్మదీయు సబుఇనసెక్టరులను పరీక్షకు పంపవచ్చునని నూపరింపెండింట్లు సిఫార్సుచేసిరి వారిలో 3 గిరికిమాత్రమే యనుమతి యయ్యబడినది. 5 గురి కియ్యబడలేదు. హిందువులలో నీ సంఖ్యలు 89-20-69 గా నున్నవి. (2) జనసంఖ్యను బట్టి మహమ్మదీయులకు న్యాయముగ నియ్యబడవలసిన వానికంటె నెక్కువగానే యినసెక్టరులపను లియ్యబడినవి.

ప్ర. (5) మహమ్మదీయు బాలికా విద్యయును విషయమున 14-7-14 న నిండియును పేట్రియట్లు పత్రికలో వ్రాయబడిన వ్యాసమును తిలకించిరా? (2) హోమ్స్టు మహమ్మదీయు బాలికా పాఠశాలలోని బాలికలు 28-8-1914 న ప్రాథమికచేయుచుండగ ప్రధానోపాధ్యాయుని వారి ప్రాథమికంతరాయము కలిగించినదని దొరతనమువారికి వారువిన్నవించిన విషయము సత్యమగునా? (3) సత్యమగు నేని మత ప్రాథమికంతరాయమును కలిగించిన ప్రధానోపాధ్యాయుని విషయమున నేమిచర్య జరుపబడినది?

ఉ. (5) దొరతనమువారి పప్పు దావ్యాసముచూచిరి. (2) వచ్చినది. (3) ఆవిషయమున విద్యాకాభాధికారి గారికి వ్రాయబడినది.

ప్ర. నాగపట్నముయ్యునిసిపలు ఎన్నికలలోలంచముల దురాచారమధికముగ నున్నదని తంజావూరు కలెక్టరుగారు వ్రాసిన విషయమునుగూర్చి ఏమిచేయ నిశ్చయింపబడినది?

ఉ. సర్వసాధారణముగ నన్ని ఎన్నికలలోను లంచ గొండి తనమును నిలుపుకొనుటకు శాసన మొసరింపవలయునని దొరతనమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ప్ర. లోకలుబోర్డులలో మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక స్థానములను ఎన్నికల నిమిత్తమేగర్చుచుటనుగూర్చి ఇండియా దొరతనమువారు తమ యభిప్రాయమును తెలిపియున్నారా?

ఉ. ఇంకను తెలివలేదు.

ప్ర. మహమ్మదీయు బాలురకు అర్థజీతమును పుచ్చుకొను విషయమున నేమి చర్యచేయదలచి? ఇతరులవలన కేర్పరుపబడిన పాఠశాలలలోను కళాశాలలలోను పూర్తి జీతములింకను పుచ్చుకొనుచున్నారని దొరతనము వారు గురురా?

ఉ. జేయదగిన దేమియు లేనందున ఇతరు లేర్పరచిన విద్యాస్థానములలో జీతముల ఏర్పాటు విద్యాస్థానాధికారుల యచిట్త తకే వదలివేయబడినది.

ప్ర. పరివాండ్రును యంత్రముల నడుపువారును చాల మంది యవసరముగ నున్నారని గమక కర్మాగారములలోని జిల్లాలలోనుగూడ నవసరము కలిగియున్నది గావున ను చేలిపనులను నేర్పుపాఠశాల ఏకదానిని నాగపట్టణమున కేర్పరచెదరా?

ఉ. ప్రస్తుతమున మధురలో నొకపరిశ్రామిక విద్యాశాల యున్నది. దీనినభివృద్ధి చేయువిషయమును దొరతనమువారు ఆమోదించిరి. దీనికొరకు పట్టణములకట్టంపబడుచున్నవి అది పూర్తయిన నెయింట్లు ప్రాప్తిను నేవియున్న పరిశ్రామికపాఠశాలనుగూడ దొరతనము వారభివృద్ధి నొందింప గోరుచున్నారు. కాన ప్రస్తుతము దక్షిణజిల్లాలో క్రొత్తపరిశ్రామిక విద్యాలముల నేర్పరప దలంపలేదు. మధురలోను తంజావూరులోను గల పాఠశాలలు నాగపట్టణము వారికి గూడ నుపయోగపడును.

గౌ. వి. కృష్ణారావుగారు గాయనారుగారు.

ప్ర. (5) వీరవాండ్రును మధ్యతరగతులలో క్రింద తరగతి వారికిని కలయు భోజనసామగ్రిల ధరలు యుద్ధమువలన చాల పెరిగినది నిజమేనా? (2) నిజమైనవో ధర లేంతవరకు పెరిగినది? ఇట్లు, తినుబండారువరకుల ధరలు హెచ్చుటవలన కలిగిన కష్టనిష్ఠులములను తగ్గించుటకేమి ఏర్పాటుచేయదలచి?

ఉ. దొరతనమువారు కల్పించుకొనుట యవసరమగు సంతవరకు ధరలు పెరిగెట్లు తెలియకాలేదు. ముఖ్యముగ పన్ను మూలధరలు ఆగస్టు నెలమొదలు పెరుగలేదు. కొంతవరకు మందగించియున్నవి. గతవత్సరమునకన్న చాల తక్కువగా నున్నవి. ఇంకను మందమగుట్లున్నవి. యుద్ధ మారంభమైన పిమ్మట రాజధానిలోని కొన్ని భాగములలో తెల్లమునకును మాంసమునకును ధరలు పెరిగినవి. వేరులప

మూలములను పేరుపేరు విధములుగా నమనినను మారుచుండుటలన నెంత వెలగించినను తెలుప సాధ్యముగాదు. ప్రతిధర్మ చాల మందమైనదిగాన బట్టి ధర్మము వెలగించుట కవకాశములేదు.

ప్ర:— బర్మా మొదలగు నితరప్రదేశములనుండి ధాన్యమును విద్యుమును ఈ దేశమునకు దిగుమతి చేయబడుటకు యధ్యక్షులవలన కష్టములేము కలుగుట నిజమేనా? దానివలన నష్టమెంతవఱకు కలిగినది?

ఉ:— ఆ వివర విక్రీంద నుదహరింప బడినది. నెలెంబరు అక్టోబరు నెలలు హంద్రము వేట్లు

	1912	1913	1914
బర్మా.	77096	450820	194195
ఇతర ప్రదేశములు.	430624	9.139	9963

(హంద్రమువేటక 112 పానులు; 1½ హంద్రములు 1 కాటా బస్తాయగును).

ప్ర(ఏ) యధ్యక్షులవలన మలబారు దక్షిణకన్నడము జిల్లాలలో పూల పట్టుముకలిగినది దొరతనము వారికి తెలియనా? (బి) తన్నీ వాణిజ్యమున కేమిచేయబడినది? (సి) పరిగల్గించు నిమిత్తముకూర్చి కాలవను లోతుత్రవ్వించుట నిజమేనా? త్రవ్వించవలసినదానితోపాటినున్నానతోకాలవనుగూడ లోతుగా త్రవ్వించురా? (డి) ఇంక నీ నిమిత్తము ఆరెండు జిల్లాలలోను పంటకాల్వలు త్రవ్వట మొదలగు పనుల కవకాశముకలదేమో పర్యవేక్షించురా?

ఉ॥ (ఏ) ఆ జిల్లాలలో జనసంకటమధికముగ నున్నదా తెలియకలేదుగాని కొందరికి పనిపాటలు పోయినదని తెలియచున్నది. (బి) అందులకు వారికి పనిగల్గించుటకు కొన్ని యవసరములగుపనులు చేయబడు డి. పి. డబ్బూవాడికి, లా కల్ బోర్డులవారికిని వ్రాయబడినది. (సి) కూర్చుంటున్న కొన్ని చోట్ల త్రవ్వించు బడినది. నుత్తానలోడు కాలవను త్రవ్వనక్కర లేదని తెలియచిినది.

(డి) ఇంక శేమైన పనులు చేయడ దగినవి కల వేమో పరిశీలించబడును.

ప్ర. (ఏ) చెన్నపట్టణమున కలరా వ్యాపించుట కేమి కారణము?

(బి) ఎంత రెండునల నిప్పటికి చనిపోయిరి?

(సి) దాని నివారణమున కే ప్రయత్నములు చేయబడెను?

(డి) ప్రతి సం॥మున కడపటి యర్ధ సం॥మున మొదటి 8 నెలలలోను ఈ పట్టణమున నీరోగము వ్యాపించుచుండుట నిజమేనా? ఏమి కారణము?

ఉ. (ఏ) కారణమునున్నదముగ తెలియదుగాని యితరచోట్ల నుండిచ్చిన వారాలోగమున వ్యాపింపజేయుటయొక కారణము. (బి) 15 వ ఆగష్టుమొదలు 7 వ నవంబరువరకును 2110 మందికి వ్యాధిలేగిరి 1557 మందిచచ్చిరి. (సి) మామూలు పోలెసుగ్గి కాఖోద్యోగులకుతోడగా 9 మంది యనెక్కుగులును 47 రు పరిజనులను కలరానిమిత్తమే పోలెను. వీరిపనులనుచేసిరి (1) రోగముతగిలిన వారిని ప్రత్యేకించుట (2) రోగ వ్యాప్తినిరోధకావధులను రోగచికిత్సావధులను నొనరుట (3) మంచినీళ్ళు దొరకినచోట పశుభ్రోదకమును పీపాల కొనిపోయి యుచ్చుట (4) ఆగడ్లలను పశుభ్రముగానుంచుట విక్రయింపబడు పదార్థములలో భోజనయోగ్యములుగాని చేపలను పదార్థములను పనింపజేయుట 5. ఈ వ్యాధినిరోధకములను మరుగుదొడ్డుల చెత్తవెట్టెలను తూములను ఇండ్లను శ్రమింపవోగ కావధ ప్రకారముగ శుభ్రపరచుట (6) చెత్తతగుల్లలెట్టుట మొదలగుపనులను చేయించుటకు ఏకేర్పరప బడిరి. (డి) జూలై నెలెంబరునెలల మధ్య తరుచుగా నీవ్యాధి కనబడుచుండును. కారణము మాత్రము స్పష్టముగ చెప్ప సాధ్యముకాదు.

ప్ర(ఏ) విశ్వవిద్యాలయమునకు డెబ్బోల నెన్నకొను స్వాగత్యముగల గ్రాహ్యుడొంటులెందరు (బి) వారిలో బ్రాహ్మణులెందరు. బ్రాహ్మణేతరులగు హైందవులెందరు. ఇతర తెగలవారెందరు. (సి) గత పరిసంతత్యరములలోను ఎన్న కొనుబడిన డెబ్బోలెంతవంద (డి) వారిలో బ్రాహ్మణులెందరు బ్రాహ్మణేతరులగు హిందువులెందరు ఇతర తెగలవారెందరు.

ఉ॥ ఈ విషయములయందు విశ్వవిద్యాలయము వారి కాలంధరముల మాత్రము 1913 కాలంధరము నుసరిచిపట్టు ములబడినవారు 650 మంది. వారిలో 400 బ్రాహ్మణులు. బ్రాహ్మణులు 100 హైందవులు. 124 ఇతర తెగలవారు 74 గురు ఎన్నెన్న 147 మంది. వీరిలో బ్రాహ్మణులు 95. 12 మంది డెబ్బోలెన్నకొనుబడి 11 గురు బ్రాహ్మణులు 1 మంది బ్రాహ్మణేతరులగు హిందువులు.

ప్ర(ఏ) డిండింగు పాలపూట రైలును వేయుచుండును దానికి ధనసహాయ మొనరుటకుగూర్చి మలబారు జిల్లాబోర్డు వారికి తెలియవలసినదేనా? (బి) వారుగూర్చి భాగస్వాములగుచుకేమో కనుగొనబడెనా? (సి) ఇతర జిల్లాలలో జిల్లాబోర్డుల వారికిపనులు చేయుచుండగా మలబారు జిల్లాబోర్డువారేల చేయుటకు కొరబడలేదా.

ఉ॥ మేము ఆ బోర్డువారి నడుగలేదుగాని కోయంత్తూరు బోర్డువాగా విషయమున మలబారుమధుర బోర్డులవారిని 1912 మార్చిలోనడిగిన విషయమున మేమెరుగుదుము. ప్రభుత్వము వారు ధనసహాయముచేసి దానిని స్వయముగ నారంభింపబోదానిని కొనసాగింప నెట్టివత్పాటు చేసిననుగూడ మాకంగీకారమేయని మలబారుబోర్డువారు నెల 15 రు 4.5-1912 న తిర్యాగించిరి. మదరాసు జిల్లాబోర్డుల యినుపదారి సంఘమువారిచే నాపరి నెరవేర్పించు విషయమును వారు చర్చించుమనిరి మలబారులో రైలువేసెను కనుకను దానికి ధనసహాయము చేయలేదు. సోలిండియనుబ్రాంచి రైల్వేకంపెనీవారు నెట్టిది నెట్టుపనిచేయుచుండుటకు మాకేమియు నభ్యంతరము. లేదనికూడ వారునడిపిరి. ఈ పనులకు పన్నులు చేయుటకును పనులారంభించుటకును గూడ నిగంతరమును కార్యనిరూపణ భారమును దొరతనము వారు బోర్డులకే యిచ్చుచున్నారు. ఈ బోర్డువారు తమ యభిప్రాయమును నెం. డి 450 యల్. యచ్. రు 10-5-1912 ఉత్తరమునకు దొరతనము వారికంగీచిరి.

ఆనరబుల్ కే. రామ. అయ్యంగారు.

ప్రశ్న:— (ఏ) 1911-సం॥ అక్టోబరు 27-వ తారీఖున ప్రకటించిన జి. ఓ. ప్రకారము గ వర్ష మెంటు వారు టీకాలు వేయుచు విషయములలో చేయదలచినప్పటిని రాజధానికంతయు నర్జించునట్లు చేయదలచినారా?

(బి) అట్లగు పక్షమున ఈపని ఎప్పుడు అమలులోనికి వచ్చును?

(సి) ఆ పనిని వెంటనే ప్రారంభించినను ప్రారంభించక పోయినను 1903-సం॥ డిసెంబరు 7-వ తారీఖున ప్రకటించిన 1558 యల్. నంబరు గల జి. ఓ. ననుసరించి ఆలస్యము చేయకుండ, వాక్సికేషన్ డిప్యూటీ ఇన్ ఛార్జ్ టర్ల జీతములను అభివృద్ధి చేయుదా?

జవాబు:— రాజధాని అంతటను టీకాలువేయుచు ఏర్పాటును గవర్నమెంటువారు ప్రస్తుతము మానేసినారు. చక్కన తేల్చిదైన వాక్సికేటర్లను, డిప్యూటీ ఇన్ ఛార్జ్ టర్లను ఎక్కువ జీతములు ఇచ్చి ఏర్పరచు విషయములో సలహాలు ఇయ్యాలనీనదని గవర్నమెంటువారు జిల్లాబోర్డులను కోరినారు. వారిసలహాకొరకు ఎదురుచూచు చున్నాను.

ప్రశ్న:— (ఏ) 1913 సం॥ ఆగష్టు 5 వ తారీఖున ప్రచురించిన 1288 యల్. నంబరు జి. ఓ.లో కానిటరీ ఇన్ ఛార్జ్ టర్లను ఏర్పరచవలచినట్లు ప్రకటించబడినది. ప్రకటించిన ప్రకారము ఏర్పరచినారా? ఏర్పరచినపక్షమున ఏతారీఖునండి ఏర్పరచినారు?

(బి) ఈ ఇన్ ఛార్జ్ టర్ల వీధిధనుగుపనిని చేయించుచున్నారా. ఒక్కొక్కటి ఎన్నెన్ని గ్రామములు ఏర్పరచబడినవి. సబ్ డివిజనులు ఏనైన ఏర్పరచినారా?

(సి) కానిటరీ ఆఫీసర్ల సాహాయ్యమునకుగాను కానిటరీ ఇన్ ఛార్జ్ టర్లను తేల్చిదైన జవాబులను కొద్దిమందిని ఏర్పరచెదరా? మిగిలిన జవాబులను అవసరము కలిగినప్పుడు టెంపరరీగా ఏర్పరచవచ్చునా?

జవాబు:— (ఏ) కొంతమంది ఇన్ ఛార్జ్ టర్లు, 1914 సం॥ మార్చి 24 వ తారీఖునను, కొంతమంది ఏప్రిల్ 1 వ తారీఖునను ప్రారంభించినారు. (బి) వీరు చేయుపనిగూర్చి 1913 సం॥ జనవరి 8 వ తారీఖున ప్రకటించిన 22 యల్. నంబరు జి. ఓ.లోను, 1913 సం॥ ఆగష్టు 5 వ తారీఖున ప్రకటించిన 1288 యల్. నంబరు జి. ఓ.లోను, 1914 సం॥ జనవరి 8 వ తారీఖున ప్రకటించిన 55 యల్. నంబరు జి. ఓ.లోను తెలుపబడినది. (సి) తేల్చిదైన జవాబులను ఏర్పరచు విషయమును గొగగననువారు అంగీకరించలేదు. ఆ విషయమును తిరిగి ఆలోచింప దలచలేదు.

ప్ర. జి. ఓ. పరిశ్రాంతి కృత్యాగతనవారిని తొలుదొలుతనే ఆఫీసర్లవార్డు కేటర్లుగ నేమించి, వారు నేమింపబడునపుడా ముగ్యోపు హోదాలో నున్నవారికన్న నెక్కువగా నాధిక్యమునొసగుబడి, వారికన్న ముందుగా నెత్తముద్యోగులకు నేమింపబడుచున్నారనుట నిక్కమా? వారు సబ్ ఇన్ ఛార్జ్, ఇన్ ఛార్జ్ హోదాలను నేమింపబడునపుడు గూడ వారి కట్టిగాధిక్యత యొగబడుచున్నదా? బి. ఈ లక్షని యొక్కాత్రి యెన్నాటుకొని. ఆ సమయంలో వారు కని సబ్ ఆఫీసర్లును ఇన్ ఛార్జ్ కుగిరిన స్థానముల కొన్ని ప్రత్యేకించి యుంచుటకు దొరతనమువారు ప్రయత్నించురా?

ఉ. జి. ఓ. పరిశ్రాంతి, ఇంజనీయర్లు, టెన్టువర్క్యులోను కృత్యాగతనవారికి, తొలుదొలుత నద్యోగమిచ్చుటలో, తాత్కాలికముగు సిబ్బందిలోగాని, కాశ్యోతముగు సిబ్బందిలోగాని గల ఆఫీసర్లవార్డు కేటర్లుకన్న నెక్కువగా ఆధిక్యత యొగగబడుచున్నది వాస్తవమే. కావున, మొదటికి డ్యూటీకి ఇంజనీరు సిబ్బందిలో ఉద్యోగ మియ్యబడెనా. కృత్యాగతనవారిలో తక్కినవారు ఉద్యోగమునకు దరఖాస్తు వెట్టుకొనునపుడు, వారు తత్కాలమునకు నందరూపాయల జీతముతో ఆఫీసర్లవార్డు కేటర్లుగ నేమింపబడెదరు కొంతకాల మందులో వారికి అనుభవ మేర్పడిన పిమ్మట వారివారి సామర్థ్యమునుబట్టి, యేటా ఇద్దరు, ఆ అవసరమునకు తగినట్లు, మొదటిగ్రేడు ఓవర్సీయర్లుగానో, రెండవ గ్రేడునూపరైజర్లుగానో నేమింపబడుదురు. సబ్ ఇన్ ఛార్జ్ జనీయరు, ఇన్ ఛార్జ్ జనీయరు హోదాల విషయముగ వారి కట్టి యాధిక్యత నొసగుట లేదు. ఆనరబుల్ మెంబరుగారు నూచించిన పద్ధతిననుకూలముగనున్నట్లు గవర్నమెంటువారికితోచున్నది.

ప్ర. లోగడి ఫిబ్రవరి 3 వ తేదిన దొరతనమువారు తమ 145 వ నెంబరు ఉత్తర్వును ప్రకటించిన పిమ్మటగూడ సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జన్లు సర్జన్ జనరలుగారితో నేమింపబడుచున్నారా? అటుల జరుగుచున్నయెడల, ఆపద్ధతిన తొలగించి, యితర యలాకాలలో ప్రావిజ్ సియలు గెజెట్లో ఆఫీసరులను వలె, పీరియూడ తామే నేరుగ నేమించు, పద్ధతిన దొరతనమువారేర్పాటు చేయుదురా?

ఉ. ఆవును, సర్జన్ జనరలుగారే నేమించుచున్నారు. ఈ విషయ మింక నాలోచింపబడును.

ప్ర. ఇప్పుడాలోచనలోనుండు సవరణల సందగ్ధమున, ఇప్పటికంటె నెక్కువ ప్రారంభ వేతనముతో సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జన్లను నేమించుటకు దొరతనమువారేర్పాటు చేయుదురా?

ఉ. సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జన్లను జీతమును వాచ్చించు విషయ మాలోచనయందు నున్నది గాని, తొలుదొలుత నెయెక్కువ జీత మొగబడ వలయునను నూచన అలోచనయందు లేదు.

గౌ. పి. కేశవశర్మగారు.

ప్ర. అరణ్య పరిపాలన కిప్పటికి కొన్ని పంచాయతీసభ తేగ్గడియున్నవి, అవి యెచ్చుటెచ్చుట నున్నా? ఇంక నెన్ని యెయెజిల్లాలలో స్థాపింపబడుటకు పస్తావనలో జరుగుచున్నది, రైతులకొంతలు సన్నగిలుటకు కమిటీవారు నూచించిన యాపద్ధతిననుకూలమికి తెచ్చుటకు తగిన స్థలములను నిర్ణయించి, రథల నేర్పరచి. వారికార్య నిర్వహణమునకు మార్గమును చూపుమి త్ర మొకయుద్యోగస్థునిదొరతనమువారుగిల్ల యింతురా? కృష్ణ, నెల్లూరు, చెంగల్పట్టు, ఉత్తరవేలూరు, దక్షిణనెలము, తిరుచూపల్లి, తంజావూరు, మధ్యకోయంబత్తూరు, ఈ యెని మిదిజిల్లాలలో పంచాయతీసభల నేర్పాటుచేయుటకు బోర్డు వారు తొలుదొలుత నుత్తరు వొసగిరి. కాని తదనంతరము, తమతమ జిల్లాలలో నెచ్చుటెచ్చుట నిట్టిసభల నేర్పరచుటకు సంకల్పములు అనుకూలముగ నున్నవో యెట్టిగ నూచనల నందిచ్చుటకుకొందరు కలెక్టరులు కొరబడిరి. ఇప్పుడాలోచనలో నెన్ని పంచాయతీ సభలు గలవో, యెన్నిటి నుంచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారో యాక్రంద వివరింపబడియున్నది.

ఈ జాబితా యేర్పడిన ఇకనుంచుటకు నూచింపబడునట్లు

జిల్లా	సభల సంఖ్య	ఇకనుంచుటకు నూచింపబడునట్లు
కృష్ణ	18	...
ఆంధ్రప్రదేశ్	3	...
నెల్లూరు	1	1
చెంగల్పట్టు	8	...
మధ్యకోయంబత్తూరు	14	...
దక్షిణకోయంబత్తూరు	...	1
దక్షిణ కేలము	...	6
తిండినాపల్లి	...	1
తంజావూరు	...	1
మొక్కయ	39	10

ఒక ఉద్యోగస్థుని నేమించువిషయము యొగబడునట్లు సలహాను గవర్నమెంటు వారివారి చేనగు.

ప్ర. మద్యముల విషయమే సేనుకెక్కిన వారికి నూచుటకు మదరాసుదొరతనమువారు చూచిరా? వికర కాలమున కెత్తవలయు నిర్ణయము నీ గాజధాని. ద ములోనిక నచ్చి పడవపేటి మానుము.

ఆంధ్రపత్రిక.

1914 వ సం॥ నవంబరు నెల 23వ తేది

సోమవారము.

ఉత్తరసర్కారుల యభ్యుదయ సంఘము.

గత శతాబ్దమున చెన్నపురియందలి విప్లవ రియా పురమందిరమున నుత్తరసర్కారుల యభ్యుదయ సంఘపు వాగ్దేశమును జయప్రదముగ జరుపబడినది. సభాభవన మత్యుత్సాహ పరాయణులైన సభ్యులతో నిండినది. దేశోపకార పరాయణులైన యాంధ్రమహాజనులు సభ నలంకరించిరి. శాసననిర్మాణ సభాసభ్యులును, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులును, నితర మహాజనులును సభకు విచ్చేసిరి. సుప్రసిద్ధ నాయకవంశజులును గౌరవనీయులును నగు రావభద్ర నాయకుగారు సభాధ్యక్షతన వహించిరి. సభాధ్యక్షులు ప్రాచీనాంధ్రుల వైభవమును సాహసభ్యులను జ్ఞాపించిరి. రావభద్ర నాయకుగారు వాస్తవ మాండ్రేతర దేశమును నను వారికిగల యాంధ్రాభిమానమున కాంధ్రులు కృతజ్ఞులు. రావుసాహెబు గంటి వె కట్రామయ్య పంతులుగారు సామ్రాజ్య శీర్వాదమును గంభీర భావముతో నుపపాదించిరి. పేరి నారాయణ మూర్తి పంతులుగారు మాతృ దేశాభ్యుదయమును గూర్చి యుపసాహించుచు నిరుపదేంద్రుల నాంధ్రదేశమునం దత్యంతమైన యభివృద్ధి వృక్షమైన దని యును, నాంధ్రులు నిరాశను జెందవలసిన యవసరము లేదనియును, నితరప్రాంత వాసులవలె సోల వ్యసహారములందును సభివృద్ధిని జెందుచున్నారనియును మాతృదేశాభ్యుదయమును వ్యతిరేకించిరి. సభాధ్యక్షులు గౌ. నరసింహేశ్వర శర్మగారు పరీక్షించు గృతార్థులైన విద్యార్థులకు స్వాతంత్ర్య నోసంగుచు మాతృదేశా రాధనము విద్యాపంతులు నిర్వహించ వలసిన యుత్తమ ధర్మమని బోధించిరి. బి. ఎల్. పరీక్షయందు మొదటివారుగను తీర్గులును లక్ష్మణశాస్త్రిగారిని, గణితశాస్త్రమునందు ఎమ్. ఏ. పరీక్షయందు మొదటి వారుగను తీర్గులయిన శొంఠి పురుషోత్తం పంతులుగారిని, ఐ. ఎమ్. ఎస్. పరీక్షయందు నెగిన తాడెల్ల శంకరశాస్త్రిగారిని శర్మగారు పేర్కొనిరి. కార్యదర్శి రామదాసు పంతులుగారు గతవత్సర సభాచారిత్రమును విశదీకరించిరి కార్యదర్శి తెలిపినటులు సంఘచరిత్రము సంతృప్తికరము గ నున్నను సంపాదయోగము నభివృద్ధిని జేయుటకవకాశముగలదా లేదాయను ప్రశ్నియాంధ్రాభ్యుదయమును గోరువారలకు గలుగుచున్నట్ల. చెన్నపురిలోని యాంధ్రులు సంతరిమునకొక సారి యైన గూడి ఫలపాఠములనుజేసి యన్యోన్య సందర్శనా సందమును బొందుట సంస్తవనియము కాని ఈసంఘాప యోగమును బలపరచి విశాలము చేసిన యీ సంగరమునందు విద్యాభ్యాసమునకై వచ్చెడి విద్యార్థులకును నిచలు నితరవ్యవహార నిమగ్నులయి నివసించెడి యాంధ్రులకును నితరకంటె నధికమైన లాభముగలుగ గలదనుట నిశ్చయము. సంఘభవనమును నితరవారికి నిపుణతతో నిర్వహించుచున్న సభాధ్యక్షులు కార్యదర్శులు కృతజ్ఞులకు శాత్రులు. కాలభేదము వలన సభాసభ్యులము లందును భేదము లేర్పడుట సహజము. ఆచమమును గమనించుచు సంఘకార్య నిర్వాహకులు సంఘాదర్శములను బలపరచి సంఘాపయోగ

మును వృద్ధిచేసిన వారు చెన్నపురిలోని యుత్తర మండల వాస్తవ్యులకు ముఖ్యముగ విద్యాధులకు మహాపకారమును జేసి వారి కృతజ్ఞతకు బాత్రులగుదురు.

నీటిపారుదల బిల్లు.

మొన్నటి మన శాసననిర్మాణసభా సమావేశ సమయమున పైబిల్లు ప్రజలందరు వేడుకొనినరీతిని ఆపుదలయగుట మిక్కిలి సంతృప్తికరము. ఆ సంతృప్తికూడ స్వల్ప సంతృప్తిగాదు. ఆపుదలను కోరిన వారు మన ప్రతినిధులు గా॥ బయ్యా నరసింహేశ్వర శర్మగారు. ఆపుదలకు సమ్మతులనిచ్చినవారు అనృతారసభ్యులు. అందు విరోధియగుటను జేరి యున్నారు. ప్రభుత్వముగ నీ యుపక్రమమును నెదిర్చిన గా॥ కాన్యూగారును మిక్కిలి యుత్తమోద్దేశముతో నెదిర్చియున్నారు. వారుచేసిన యుపన్యాసములలో మాటికి మాటికిని ప్రజలు తప్పభిప్రాయ పడుదురేమో దానిని మాన్యువలయునే యని చూపిన హృదయపూర్వక సానుభూతికి నిజముగా నీ రాజధానియంతయు కృతజ్ఞతాబద్ధము కావలసినదే. గా॥ బి. ఎల్. శర్మగారు సభ్యులృత్తిని దాపకముపెట్టక వెల్లడిచేసినతరువాతనైన ప్రభుత్వమువారు తమ యంగీకారమును దెలిపియు డిన బాగుండియుండును. ఉత్తమనాయకులు బిల్లును బాగుగానాలోచించియున్నారనియు వారియభిప్రాయము ననుసరించియే యీబిల్లు విశేషభాగ మనర్థదాయకమనియు శర్మగారు వక్కాణించి కాన్యూగారు కొలదిమాటలలో నెంత సమాధాన మియ్యజూచినను ఫలవిరహితమగునని చెప్పట ప్రస్తుతమునకు ప్రభుత్వమువారిని కదల్చలేకపోయినను మరల నీబిల్లును ప్రవేశపెట్టినప్పటికియినను ప్రభుత్వమువారి మనస్సున కెక్కగలదని నమ్ముచున్నాము. ఈ లోపు గ ప్రజలు శాంతముమై బిల్లును చదివి యాలోచించు చుండురనియు సందిగ్ధ సమయమున బిల్లు ఆపుదలమైన పిదప ననవసరముగా చిత్తవైకల్యమునందక ముందునకు ప్రభుత్వమువారికి సహాయకరమగు రీతిని నీ బిల్లు సందలి యంతములను విమర్శించు నంత మాత్రమే తలపెట్టుమరనియు విశ్వసించు చున్నాము. మా హైదరాబాద్ భూమి యెప్పుడును స్వల్ప సంశోషి; అత్యాశలకు పోవునదికాదు. చేసినమేయను మరచు నదియుగాదు. ప్రభుత్వమువారి యాదార్యముచేతనే మాయాధికార సభ్యులీబిల్లును తమకు సక్రమము గాగల శక్తివచయోగించి యాపకలిగి రనుట ప్రజ లెరుంగుదురు అంకు వలన కాన్యూగారు సమాధానము చెప్పుటకు జేసిన ప్రయత్నములను హృదయ పూర్వకముగా శ్రోశింప గలరు ఇక మీద బిల్లునందలి యంతములను ప్రభుత్వాభి కా రాభిప్రాయ వ్యతిరేకముగా విమర్శించవలసి వచ్చినను శాంతభావమున కార్యవిశ్వాసమున కియి మాత్రమే విమర్శింప గలరు. ఇప్పటికొన్ని దురభిప్రాయము లున్నవనుకొనిన నవి ఈబిల్లు ఆపబడుటచే వృద్ధికావనియు ప్రజలీ యుద్ధ సమయమున తమతో నేకీ భావమున సంపూర్ణముగా నుండు రనియు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలయందు విశ్వాసముంచవలయునని వేరే వ్రాయనక్కరయే లేదు.

మధ్యరంగపు వార్తలను బట్టి యుద్ధము సంకులముగా నాగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. మిత్రుండలవారు అనుకూల స్థితిగనుచున్నారు. న్యూపోర్టు కిడను, వియోనరు వాస్కులగారు కొంత విజయము చూపగలిగినారు. జర్మను యుద్ధ విమానాగారము పై నాంగ్లేయులు బొంబులువైచి కొంత ఫలము కనినారు. రుష్యావారి దాడికి పోలండుతో కొంత యాటకము కలిగినది. లోవెల్సు సిగ్గు విసు, రాడ

ములు పోలి మేగలకంటె వార్తాకే దగ్గర నున్నవి. కాని ఈ జర్మను లాభముకూడ వారి నవ్వమునకే యని తెలియుచున్నది. రుష్యావారు జర్మను ఆస్తి యను సైన్యభాగములను తూర్పుప్రమ్యా గలిపి యాలలో నెక్కువభలముతో తాకి చెవిరించినను వగు నట. ఒక్కవార్త ననుసరించి కాకో ముట్టడిపబడియున్నది. సైలీనియాలోని కిడి మార్గముగల జర్మను లిక్కడ మహాఘోరముగ పోకగలరు. స్వీయా యీ కొన్ని మాసములుగ నడ జయమందినట్లు తెలియుచున్నది. రాజధాని ఉస్కలు నకు మారువ నున్నారట. నీషే దేశమధ్యమున నున్నది. ఉస్కలింకు దక్షిణము. ఆస్టియావో యీ విజయము విజయమని యొప్పుకొనవలసి యున్నను, దానివలన వారికి నూతన శత్రువులు పొడనూపుటమాత్రము నిజము. ఇప్పటికే రుష్యా వియా బల్గేరియాలు కదలినవి. ఇటలీ వీరితో సంక్రతిచుచున్నది. ఎట్లయినను బాల్కను రాష్ట్రములును నిటలీయును ఆస్టియా శత్రువులు కాగలరనుట సంభావ్యము. అప్పుడుకా ఆస్టియాకు మరల ప్రాణసంకటము. తుర్కీతో యుద్ధమునను రుష్యా తన పనిని సాధించుచున్నది. తూర్పు సముద్రములోని జర్మనుయుద్ధనౌకలకు ఛిలీలో కొంత యాధారభూమి యున్నదను నమ్మకముండినది. ఇప్పుడదియు నశించినది. జర్మనువారి యవివేకము చేతనే ఛిలీ ప్రభుత్వమువారు జర్మనుయుద్ధనౌకలకు బాగు సప్లయచేయుటతో తాము సహకారులు కాకూడదను తీర్మానమునకు వచ్చునంతటి యహసర మేర్పడినది.

తనిఖీ:— ఎమ్. ఆంధ్రు. ఎన్. ఎస్. శర్. ఆర్. వాలంటీర్ యొక్క ఆరుతెగలను హిందూదేశములోని వాలంటీర్ ఇన్స్టిట్యూట్ జనరలుగారు రేపటి యదయమున 7 గంటలకు పెరంబూరులో తనిఖీచేసెదరు. ఇన్స్టిట్యూట్ జనరలుగారు చెన్నపురి వాలంటీర్ గార్డుస్ సేనకుగూడ రాబోవు బుధవారము వాడుదయమున 6-30 గంటలకు తనిఖీచేసెదరని తెలియుచున్నది.

రాజభక్తి. కోలారు మహమ్మదీయసంఘము:—ఇచ్చట వీరు జహిరంగప్రదేశమున ఈనెల 17వ తేది సాయంకాలమున వెళ్లవ ను పుచ్చుకొన్న అసిష్టంటు కమిషనర్ మహమ్మదు అబ్దు అజీజుసాహెబుగారి యాజమాన్యముక్రింద నొకసభగానించి తమకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముందు గల భక్తివిశ్వాసములను తెలియబిర్చిరి. ఈవిషయమును జిల్లాకలెక్టరుగారి మాలముగా ప్రహేళిక ప్రభువుగారికి తంజివార్తపంపివారి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

కూనూరుగ్రహారం:—ఇప్పుడు విరోపాలో జరుగుచున్న మహాసంగ్రామమున శ్రీపంచుకాళ్ళి చక్రవర్తిగారి విజయమునకై యీ ఆగ్రహారంలందరు రామలింగేశ్వర స్వామిని ప్రార్థింపుచు ఈనెల 16 వ తేదినాడు లక్ష ప్రతిభావమున ప్రాహ్లాణ సమారాధనముచేసి ప్రభుభక్తిని తెల్లదీపచిరక ఆగ్రామపురవాసి యొకడు వ్రాయుచున్నాడు.

చిన్న తిప్పనముద్రము:—ఈగ్రామము చిత్తూరుజిల్లా మదనపల్లి తాలూకాలోనిది. ఈగ్రామముందుగల బోరుస్కూలులోని య పాఠ్యపుస్తకము, విద్యార్థులును, ఆయారిపుర వాసులుగూడి యొకసభచేసి శ్రీమద్వేదరాజ రాజేంద్ర స్వామిగారిపంతుల పంచుకాళ్ళి చక్రవర్తిగారికి కర్తవ్య సంగ్రామమున కిగ్వియము గలుగునట్లు రాజభక్తికీర్తనమును బాడించి ప్రార్థనలు, లిపిరని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఉప్పుగురూతు:—శ్రీఆగ్రామ్రాజ్య విజయమునకై గాను ఈగ్రామ పురవాసులందఱు శ్రీగోరీశ్వరస్వామివారి ఆలయము: ఒక నె రోజులు విరాదక రుద్రాభిషేకమును, పుష్కల లక్షలీగిచ్చిన యుగ ప్రాహ్లాణ సమారాధనము చేయించిరి యొకరు వ్రాయుచున్నాడు.

బరోపా మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లాండు-ప్రార్థనలు.

క్రొత్తయ్యభటులు సఫలమగుట.

లండను నవంబరు 21:— ఈబుధు మొత్త మిదివరకే సంఖ్య 120000 కంటె అధికముగా ఉన్నది. కాబట్టి వారు బరోపా మహాసంగ్రహమును సఫలముగా నిర్వహించుచున్నారని తెలుసుకొనుచున్నాము.

జర్మనుల తాకుడును ప్రోసియేయుట.

లండను నవంబరు 21:— పరామర్శలు ప్రకటించి. రోయిలను సమీపమునకు తీసుకొనిపోయి ముఖ్యవిషయములు తెలుపు. అచట జర్మనులు 2 గంటలలో 5 సార్లు మట్టి తేలిచిరి. 5 సార్లును పరామర్శలు కిరణిదళము వారిని కలిపివేసెను.

పరామర్శకారుల ప్రకటన.

లండను నవంబరు 22:— పారిసునగరము. ఇక్కడిట్లు ప్రకటించినది:— నిన్న విశేషములేవియులేవు. ఉత్తరము దిశమొగలు, ఆయినువరకు మధ్యమధ్య శుక్రపుటాగిం గులు వెళ్లికొట్టుచున్నారు. మనగింకులు జర్మనుపిరంగులు కంటె చురుకుగా పనిచేసిరి. జర్మనులు త్రవ్వకొనిన చాలకం కములను మేము ఫిరంగులు వెట్టికొట్టి ధ్వంసముచేసితిమి. ఇంకాభోగమున శత్రువులు క్రొత్తకండకములను నిర్మించుకొ నుచున్నారు. తక్కిన సేనాముఖమునందును విశేషములు జరుగలేదు.

ఇంగ్లాండు టెలిటెలియలు సైన్యములు.

అలహాబాదు. నవంబరు 22:— టెలిటెలియలు పూ ర్ణములన్నియును తరలించి చేయబడుటచే నావటాలము లిప్పు డు, యుద్ధరంగమున కేగుట కన్నివిధములను తీయున్నవని ప్రెసికాధికారులు చెప్పుచున్నారు.

సమాఖ్య

వార్తామీడికి మరల దాక్షిణ్యములు.

మైట్రోగ్రాడు నవంబరు 21:— ఆస్తిమెసంబరు ఆగ్రహ ఖత్రక ఇటులవ్రాయుచున్నది. వార్తామీడికి వెల్లడింపుతో మునులు లాల్కెట్టుస్కిన్నీసులకు మధ్య మాసైన్యముఖ్య పక్షిని చిట్టుటకు నూతనప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. వాగచట్టికి సైన్యముల సభికముగ పంపియున్నారు.

కెయిల్స్ రాజము రంగము.

శత్రుపరాజయము.

కెయిల్స్ రాజము రంగమున మన సైన్యపక్షిని కదల్చు యుట శత్రువులుచేసినప్రయత్నములన్నియును పూర్తిగా విఫలము లైనవి. ఆ ప్రాంతమందంతటను గూడ శత్రువులు పలాములు కావలెవచ్చెను.

మల్లిమగల్గియ్యాలలో రష్యనుల పురోగమనము.

లండను నవంబరు 22:— విక్టూరియా వార్తాపత్రముల మధ్యను కలెంబో వాంగమును యుద్ధము జరుగుచునేయున్నది. పశ్చిమ గెల్లిషియాలో రష్యనులు ముందునకు సాగిపోవుచున్నారని రష్యను అధికారు లిట్లెల ప్రకటించిరి.

క్రాకో ముట్టడింపవలెనను వార్త.

అలహాబాదు నవంబరు 22:— సయినీరుప్రతికా లండను విలేజు తంతివార్త:— క్రాకోకు దక్షిణమునకు ఈరాగ్యము నిక రష్యనులు ముట్టడించివారని క్రాకోకుండి బెర్లినుకువచ్చిన ప్రకటన చెప్పుచున్నారు. పక్షముట నోకయినుపగారి యింకను అధికములేకుండ నున్నది.

నోవో వెర్బ్యుక్ ప్రతికాభిప్రాయము.

జర్మనుల పురోగమనములను యంగ్లాండున కారణమేమి యునులేదు. శత్రువులు ముందుకు పచ్చికొలందిని వాం డక్షిణ్యము నిరూపించుచున్నది. అనిజయ ఆగ్లాపులకు నగు మ శత్రువు లాక్రమించుకొనిన ప్రదేశములు జూరా నదికి వైభాగమున నున్న బురదగేల

వరకును వ్యాపించియున్నది. మనము జరుగనక్క విషయము లను కాంతముగ పరిశీలించునంతలో నర్వాన్త్రక్రతికా విషయమును వ్రాయుచున్నాడు.

బొఖారా ఆమోరుగారు

రష్యకుసంగిన విరాళము.

రష్యసైన్యములలో రోగులకొరకు గాయములు తగిలిన వాటికొరకు ఆమోరుగారు 10-వేలరూపాయలు (2 కనానాయు) నిచ్చిరి.

రష్యను సాంఘికవాదులసభ

పోలీసువారు చుట్టుకొనుట.

మైట్రోగ్రేడు, నవంబరు 22:— పట్టణమున ప్రజేతమున సాంఘికవాదులకొరకు చేసిరి. వారిలో (ద్యూమా) రాన్సాంగ నభిలాషి సభ్యులుగూడ రిగురుండిరి. పోలీసువారువారిందరిని పట్టుకొనిరి. దొరతనమువారికి వ్యతిరేకముగ కుట్రబన్ను చున్నారని వారిమీద సెరమాలోపబడినది. అని యధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి.

రోమేనియా.

రుమానియాదేశము.

ఆంగ్లపరామర్శకారులతో మాట్లాడు యత్నపరము. మైట్రోగ్రేడు నవంబరు 22:— (ఉదయము 8-15) జర్మనుల విజయము బాల్కనుల యాశయములకు సంపూర్ణ. వాతనకరము. బాల్కనుల భావిఫలము ఆంగ్లపరామర్శకారుల విజయముతోన వివాదాసంబంధమున కలిగియున్నది. కా- బాల్కనులందరు నీమిత్ర ప్రయత్న మవలంబించుటకు తగిన యోడంబడికకొరకు రుమానియాదేశము వారధిక క్రోధనహింప దగును అని రుమానియామంత్రి యం.జానేజోగారు తంతివార్త కంటె. సెర్వియాదేశ మెడిపోయివో బాల్కను స్థితిగతు లలో గొప్ప మార్పుకలుగును గాన ఆస్త్రియా సేనలు సెర్వియా లోనికి చొరబడుటనుగూర్చి బల్గేరియావారు శ్రద్ధతో నాలో చించుచున్నారు.

ఇటలీ.

ఇటలీలో ముఖ్యముగ నాలోచన

రాయబారులు సూతుట

ఇటలీ రాయబారి లండనునుండి రోముకు వెళ్లెను. మారిన విదేశమంత్రి యచట గొప్ప యాలోచన సభను సమ కూర్చుంచెను. ఆసభకు పాఠిను మైట్రోగ్రేడు రాయబారుల కూడ వెళ్లెదరు.

ఆస్త్రియా.

సెర్వియా ఆస్త్రియనుల విజయములు

స్థిరపరుపబడినవి.

సెర్వియా రాజధానిని మార్చుట

విషయ మాలోచింపబడు

లండను. నవంబరు 22:— సివిలు అండు మిలటరీ కెబ లు పత్రికకు ప్రత్యేకవార్త వచ్చినది. లండను. నవంబరు 20:— టర్కీవారు కెన్నెసీమీద ఫిరంగులను కాల్పుటకు జర్మనీ వారు త్రవ్వవాదులని ఆమెరికా పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. కెయ జరుగాదు తన సహాయులగు టర్కీవారిని హద్దుమీది చరింప కుండునట్లు బాగ్రత్త పెట్టుకొనవలెను. కానిస్టాంటినుపొలు లో జర్మనులకు తప్ప మరెవ్వరికిని పంజుకుడి లేదుగాన జర్మనులే ఆపని వారంభింపవలెను. అని. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు కోరుచుండుట జర్మనులు సమ్మతముగా ప్ర విశిషటగునని బెర్లినులో తెలియపరచుటకు న్యూయార్కు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

జర్మనీ.

చిన్నముద్రలరమున నొకాదశ యుద్ధము.

మట్టజేతమునందు జర్మనుయద్ధనాన సాహసకృత్యము. లండను నవంబరు 22:— (రాత్రి 12-25 గంటలు) నడి సముద్రమున నొకజర్మను యుద్ధనావ క్రాకమెంటోయను వర్త కపుటోడను పట్టుకొని చిల్లీరాజ్య సంబంధముగ బానుఫెరాం డజను ద్వీపమునకు తీసికొనిపోయెను. అచట క్రాకమెంటోలో

నున్న 6 వేలటన్నులబొగ్గు నాయుద్ధనావ తీసికొనెను. ఆ క్రాకమెంటో ఓడ సిమ్ముట వాబురెయిజోకువచ్చి ఈసంగ తిని తెలుపగా ఈవిషయమును చిల్లీయధికారు లగ్నేసింప చున్నారు.

బినజర్మను వర్తకపుటోడ

మరియొక జర్మనుయద్ధనావను బొగ్గునిచ్చినందున

కావర్తకపుటోడను నిర్బంధమందుంచుట

అలహాబాదు నవంబరు 22:— పయినీరుప్రతికా లండను విలేజు రియలులంతిని నిచ్చెను:— కర్నాటను జర్మనువర్తకపు టోడ యొకజర్మను యుద్ధనావకు బొగ్గునిచ్చినందున ఆవర్తక పుటోడను నిర్బంధమందుంచినారని చిల్లీరాజ్యవారి వ్రాయు చున్నారు.

తెలుగురాష్ట్రములయందు

ఆంగ్లేయవర్తకపుటోడలను జర్మనుక్రాసరు పట్టుకొనబోవ చిల్లీయద్ధనావ నివారించుట.

చిల్లీరాజ్యప్రాంత సముద్రమునందొక జర్మను క్రాసరు రెండు ఆంగ్లనావపాకవోలను పట్టుకొనబోగా చిల్లీయద్ధ నావలు నివారించినవి. లిప్పిగు డ్రెడెడను ఓడలు వెల్పెరెయి జోలో బొగ్గును తీసికొనలేదు.

గ్రోనిస్సులో నిర్బంధమందుంచిన ఆంగ్లోద్యోగులను సాంగ్రామిక కాననానవర్తన పద్ధతిని వదలిరి.

లండను నవంబరు 22 (రాత్రి 8-30) గ్రోనిస్సులో నిర్బంధమందుంచబడిన ఆంగ్లోద్యోగులను కాననానకూలముగ ప్రవర్తించుమని వాగ్దానముచేయుట చే వారిని నిర్బంధమునుండి విడిచిరి.

ఉద్యోగము.

79 వ తాది పటాలముననున్న కెప్టను ప్రేజరుగారు 6 వ లెంకలను పటాలమున మేజరుగా నేర్పరుపబడిరి.

జుప్లి నాశ్రయముమీద

యుద్ధవిమానము బాంబులను వేయుట

ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రయుక్తిహుడైన పత్రిక లిటుల వ్రాయుచున్నవి. రెండువాయు విమానములు 6 బాంబులను వేసెను. వానిలో కొన్ని ఆశ్రయ సమీపముననే పడినవి ఒకడు చచ్చెను. దగ్గరనున్న కొన్ని కట్టడములుకు నష్టము కలిగినది. వైమానికులలో నొకనికి చేతి మీదగు తలమీదగు గాయములు తగిలినవి. అతడు క్రిందపడిన. అతఁడాంగ్లేయడనియనుచున్నా రు. కండన మానికడంద కుండ పారిపోయెను.

కెయిజరుగారి కుమారునికి గాయములు తగులుట

సాంగ్రామిక విద్యార్థుకటముమీదనేగ చుండుగ ఆగస్టు విలహెల్ము రాజుకుమారునిక తొడవిరిగినది. దవడ రాచుకొని పోయినది

కెంబా.

కనడాలో మరల సైన్యముల సమకూర్పుట.

టూవా, నవంబరు 22:— యుద్ధరంగమున కేగుటకు మరల 50-వేలనుండి సైనికులను కనడావారు చేర్చుచున్నారు. దీనితోగూడ నీసంకల్ప గాంధమునకు వారికి 180 వేలనుండి సైనికులుండురు.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా విప్లవము పూర్తిగా నశించినది.

విప్లవకారులు చాలమంది బొంబోపోవుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా విప్లవము క్రమక్రమముగ అగ్నిపోవు చున్నది. ఫిఫునాచెకు అతని యనుచులందఱును బొంబి పోయిరి. ఇంకను వెళ్ళుమంది బొంబిపోవుచున్నారు.

ఆఫ్రికాలోని ఆరెంజ్ ప్రెస్టు

లాహోరు నవంబరు 22:— సివిలు మిలటరీ గెల్లుప్రతి కయులు నుడుపుచున్నది— స్థితిగతులుపట్టి కరాజ్యముల వారు కొంతసైన్యము నిటలనమావేశము చేసి కావాలెట్టి యున్నారు. ఇట్లు కానలిట్టునందరిలో మరల విప్లవముదగి పోవుటచేత సైనికులందరిని మరల వారివారిపనులు చేసికొను టకు పోవ సమమతించిరి ఉత్తర ఆఫ్రికాలోని రూటరు విలేజు తంతినిచ్చెను.

తురుష్క సానము.

అమెరికా క్రూరమైన ఫిరంగులు కాల్చుట.

ఇది విరోధకార్యము కాదు.

మ్యూయార్కు నవంబరు 21:— మూలాచిహ్న ఫిరంగులను విరోధకార్యముతో వారు కాల్చు కేసు తెన్ని సీక్రూసరు కప్టాను తెలియపరచెను.

దుష్కృతి ల యుద్ధము

తురుష్క యుద్ధవాని దుష్కృతి పట్టణము మీద ఫిరంగులు పేయటం.

లండను నవంబరు 21:— పెట్రోగ్రేడు. రష్యన్ అధికారుల క్రింది విషయములను తెలియజేయుచున్నాడు:— టూర్క పజుపట్టణముపై హుద్దయను తురుష్క యుద్ధవాని 125 ఫిరంగులను పేసినది. పట్టణమునకు కొద్దిపాటి నష్టము మాత్రము కలిగినది. నలుగురు రష్యన్లు చనిపోయిరి. రష్యన్లు కూడ ఫిరంగులు పేటి తురుష్కల యుద్ధ వానిని కొట్టిరి. ఎక్కిజము పై పురుషులను దుష్కృత సేన జుట్టినను వైన చాలయాచము పోయినది. ముందుభాగమున నున్న మాసేనలు తురుష్క సేనలను వెన్నంటి పోవుచున్నవి.

“టెన్సిస్” వ్యవహారము

టర్కీ వారి సంజాయిషీ

లండను నవంబరు 20:— “టెన్సిస్” అను అమెరికన్ యుద్ధవాని ఒక చిన్న బోటును స్కర్వాటుపంపగా దాని మీద టర్కీ వారు ఫిరంగులు కాల్చినట్లు ఇదివరకు తెలుపబడినదిగా! మేము విరోధకార్యముతో ఫిరంగులు కాల్చలేదు. ఈ ప్రాంతముల సముద్రములో స్త్రీ పురుష ప్రయాణము చేయరాదని ఇదివరకే ప్రకటించినాము. దానిని పాటించకుండా స్త్రీ పురుషులను చంపుచుండగా రాకూడదని తెలుపుటకు నూరక ఫిరంగులు కాల్చినాము, అది టర్కీ వారితనమువారు అమెరికా వారితనము వారికి సంజాయిషీ షీయిచ్చిరి. ఇది అకసరము సంజాయిషీ. ఇంక కొన్ని కోజులకు క్రమమును సంజాయిషీ ఇచ్చును, అని అమెరికా దేశపు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు తెలుపుచున్నారు.

దక్షిణ హిందూ సానము

రాబర్టు ప్రభువు గారి మరణము

కూనూరులో ప్రాథమిక

కూనూరు నవంబరు 22:— తెల్లంగటలలోని సెంటుబాల్టి ఫాదిరగుడిలో నియుదయమున నొక ప్రాథమిక చేయబడినది. చాలమంది వచ్చి యుండిరి. 4 వ సోమవారం పాదాత్తివైశ్యము లోని నై నివలును ఉద్యోగమును కార్టెటు ఫాక్టరీ ఉద్యోగులును పాఠశాలములను వచ్చియుండిరి. “ది నమలును నిమిషములను గడచిపోవుచున్నవి” అనుమంత్ర గానమును గూర్చి యుపన్యసించెను. అంతర్లక్తియానంత్రములు చక్కగా చదువబడిన. మొదటి కారింధి యున్నలోని ప్రత్యేక ఫారమును గర్వము బాబిండ్లను గూర్చి చదివెరి. రికరెండు యక్ష. ప్రాత్యేక గారు ప్రత్యేక బోధకము నొసర్చిరి. సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని దేశముల కన్యలు హిందూ దేశమునకే రాబర్టు ప్రభువు గారి మరణము వలన సాధికారము కలుగుట కవకాశముగలదు ఏమనిన రాబర్టు ప్రభువు గారు కానూరులో పుట్టిరి. తన జీవిత కాలములో సగము కాలమిచ్చట గడపిరి. కాన నాయన భారతీయ నైని కులమధ్య మరణించుట గూడ తగిన మరణమే యగును. ఆయన హిందూ దేశమును ప్రేమించియుండెను. కాననే వారిని గూర్చి నిరంతరము గూడ సమరాగముతో మాటలాడుచుండెను. ఆయనను సామ్రాజ్యమందలి ఇతర దేశములయందు గూడ నాయన పనిచేయక పోలేదు. దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు దేశములలో నాయన ఘన కార్యములను చేసియున్నారు. ఆయన పీరును, దేశభక్తుడు, ధీరుడు. ఆయన యుక్తముడు. ఆయన యుక్తమౌర్య రణము మన కాద్య ప్రాయము గును. అది మనము మరువరాదని ప్రభువు గారిని శ్లాఘించుచున్న ప్రాత్యేక గారు నుడిచిరి. యుక్తములగు మంత్ర గానములు వెక్కులు పాడబడినవి. ప్రసాదస్వీకరణ మైన పీఠముల జాతీయ గీతవరమును, ఆశీర్వాద పరిగ్రహణమును జరిగినవి. మరణయానముగిరిము గానయంత్రముల వాయింపబడు సమయమున నెల్లవారును శక్తి పూర్వకముగ నిలువబడి యుండిరి.

ఒక మోసపు కేసు.

మద్రాసులు రిమాండులో నుంచుచుట.

కూనూరు నవంబరు 22:— మునిసిపలు ఓ వర్గీకుర కే. ఎడ్వీను, అనునతడును, మునిసిపలు అఫీసు మేనేజరు టి. రామ

లింగమనునతడును, ఏవో హాసును చేసిరట. ఈ సందర్భమున ఇత స్పెక్టరు వాల్లము గారును, సబిన్ స్పెక్టరు సుబ్బారాయచార్యులు గారును, కడచిన వారములో సంగతి సందర్భములు విచారింపిరి. నిన్న సాయంకాల మిద్దరు ముద్దయులు మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు గారి యొద్దకు హాజరు పెట్టబడిరి. జామీను నిరాకరింపబడినందున రిమాండులో నుంచబడిరి. కొద్దిగోజులలోనే కేసు విచారణకు వచ్చును.

జర్మను ఫాదిరీలు సైనిక నిబంధనల నతిక్రమించుట.

బెంగళూరు నవంబరు 22:— కొడగు పరగణాలో అమ్మట్టి గానమునకున్న అనాధ శరణాలయముల కధికారులనుగా బేసిల్ బర్మన్లు ఎవాంజలికలు మిషనరీ సంఘము వారా సంఘములోని వారగు రికరెండు. ఏ. హెచ్. బాకు. రికరెండు. జి. స్మిత్తు అను ఫాదిరీల నిద్దరిని నియమించిరి. ఈ ఫాదిరీలద్దరును ఆశరణాలయములలోని పిల్లలకు ఇంగ్లీషు వారు మనశ్శుభు శక్తి పులుగా నుండినని బోధించినందున సైనిక నిబంధనల నతిక్రమించిన నేరము చేసిరని వారినిద్దరిని అచటనుండి బెంగళూరు నకు తీసికొను పోయిరి. వీరినచటకు తీసికొనిపోవుటకు కొడగు మై నూరు వాలంటీరు పటాలము చేరిన కొంతమందిని వారు సహాయము సంగిరి. నేటికి బెంగళూరు లో బెయరు బాకీసులలో పెట్టియున్నారు. బెంగళూరు వాలంటీరులు కావలి కాయుచున్నారు. రేపటికోజున అనా మదునగరమునకు పంపించెదరు.

అలహాబాదు.

బంగాళా సెన్సు ఆఫ్ సనరణ.

అలహాబాదు నవంబరు 22:— పి. డబ్లియూ. డి సెన్సు పనాలు చేయుట మానివేయబడునని కడచిన మార్చి 1 నెల్లలో తెలియజేయబడినది. ఈ సందర్భమున బంగాళా సెన్సు ఆఫ్ సనరణ సవరించు యోర్నాలులు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆలోచన యందున్నవి. బీహారు, ఒరిస్సా రాష్ట్రములకు సంబంధించిన సలహాకు బంగాళా శు స్వపరిపాలన ఆప్తముకూడ సవరించుటకు యోచింపబడుచున్నది.

కలకత్తా.

బోటు తగుల బడుట.

కలకత్తా నవంబరు 22:— నేటి సాయంకాలము కలకత్తా చేవులో “బ్లిమార్” అను స్త్రీ మరు ప్రక్కన కట్టివేసి యున్న బోటు ఒకటి తగులబడుచు చున్నదిలో కొట్టుకొని పోవుచుండెను. మంటలు మిన్నముట్టుచుండెను. మట్టుపట్టున్న స్త్రీ మరులకు అంటుకొను నేమా? అని భయము పుట్టినది. వెంటనే నిప్పును ఆర్పుటలయవచ్చి బోటు మీద క్షణేతగులబడుచున్నదని సమాపించి, వారిని ఇంకొక బోటుకు కట్టిపెట్టటకు లాగి కొని వచ్చిరి. రెండవ బోటుకూడ కొంచెము కాలినది. తగులబడుచున్న బోటులోని మంటలను ఆర్పివేసిరి. ఎంత ఆర్పిన నేమి? చాల నష్టము కలిగినది. నిన్న “బ్లిమార్” స్త్రీ మరులూ నిప్పు ముట్టుకొనెను. ఆ నిప్పుకును, నేడు బోటు తగులబడుటకును సంబంధము లేదని అనుకొనుచున్నారు.

బరౌట్

క్రైస్తవులగు రాబర్టు ప్రభువు.

రంగూనులో ప్రాథమిక.

రంగూను నవంబరు 22:— క్రైస్తవులగు రాబర్టు ప్రభువు గారు శ్లాఘకార్యముగ నేడరంగూనులోని క్రైస్తవ దేశ శములయందు, ప్రాథమిక జరిగినవి. వారతనమువారిచే జరుపబడిన ప్రాథమిక గవర్న మెంటు ఉద్యోగులు, వాలంటీరులు, మున్నగు వారు చాలమంది విచ్చేసిరి. బిషప్ ట్రైఫ్స్ గారు, రాబర్టు గారు చేసిన గొప్ప కార్యములను గురించియు, దీవెమును గురించియు నెలవిచ్చిరి. తక్కిన దేవాలయములలో కూడ నిష్ఠా ప్రార్థించబడినది.

డిల్లీ.

భారతీయ సైన్య నష్టము

డిల్లీ నవంబరు 22:— ప్రాక్రు తెల్లయము దేశముల నుండి తెలుపబడిన 14-వ పట్టికలోని సైన్యోద్యోగుల పేర్లు: రణనిహతులు: రెవ్వు సెంటు హెచ్. సి. జిడ్డి. గాయములు తగిలినవారు: రెవ్వు సెంటు యచ్. యమ్ము. సి. దొయి. కప్టను. డబ్ల్యూ. ఇ. షెయింగు.

యుద్ధ సమాచారము.

రాజప్రతినిధి గారికి వచ్చిన వార్తలు.

డిల్లీ నవంబరు 22:— హిందూ దేశ వ్యవహార కార్యదర్శి గారి యొద్దనుండి రాజప్రతినిధి గారి కీ క్రింది తంతి వార్త వచ్చినది:— కలేపట్టణమును పట్టుకొను తలంపుతో జర్మన్ సేనలు ముందుకు పోవుటకు యత్నించు చున్నవి. ఈ సందర్భమున జర్మన్ పత్రిక లేమియు వ్రాసుటలేదు. జర్మన్లు 6 వారములనుండి యత్నింపుచున్న నొనసాగినది కాదు.

పరాకు ఆధికారుల ప్రకటన.

కేరళ పులకాల్పలము యుద్ధము చేయుట మానివేసిని దనియు, మునుపటంత తీరముగ ఫిరంగులు పెట్టి కొట్టుటలేని నియు పరాకు ఆధికారుల ప్రకటనవలన తెలియుచున్నది.

తూర్పు రంగము.

తూర్పు రంగమునందు చిన్నులా వార్తావదులకు నష్టము, మరికొంత దక్షిణముగ క్రాకో, క్షెంభో వాల మధ్యను తీక్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మన్లు రుష్యా సేనలను భేదించు కొని పోవుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములకు నిరోధము కల్పి నట్లు కనుపడుచున్నది. ఆయనను జయించి, తాము 19వ తేదీ ముందుకు పోతిమనియు, లోడ్డుకు వాయవ్య భాగమున జర్మన్లు పెద్ద పెద్ద ఫిరంగులను మున్నగువారిని కొన్నిటిని పట్టుకొని మనియు, రుష్యా ఆధికారుల ప్రకటించుచున్నారు. క్రాకో పట్టణ ప్రాంతముల రికేలమంది అప్రియతులు పట్టుకొనబడిరి. కార్మేటియా ప్రాంతముల రుష్యా సేన లింకను ముందుకు పోయినవి.

జేల్సురా కుమారుడు.

జేల్సురా కుమారుడు రణరంగమునకు పోవుటవలన ప్రేలలో మంచి యభిప్రాయము కలిగినది. పరాకు దేశములో: ప్రజలందరు సేనలో చేరి పోరాడవలసిన నియమము కలదు. ఇ, గ్లండులో నిట్టి నిర్బంధములేదు. జేల్సురా కుమారుడు (మనయునరాజు) రణరంగమునకు వచ్చుట ఇదలకెంతయు మౌద్గర్మకము నున్నది యెంచుచున్నారు.

రాబర్టు ప్రభువు బాలు.

యుద్ధములో దెబ్బలు తగిలినట్టియు జబ్బుబడి ఇంగ్లండుకు వచ్చినట్టియు ఇండియన్ పోల్లరులకు వైద్య సహాయమునిమిత్తము, యుద్ధ భూమిలోనున్న ఇండియన్ సేనలకు ఉన్ని కత్తెములను సప్లయ చేయు నిమిత్తమును ఇంగ్లండులో నొక వ్యవస్థాపింప బడినది. ఈ నిధికి సహాయము చేయుటకు కోరుచు తాము చనిపోవుటకు ముందు రాబర్టు ప్రభువు గారికి బాలును వ్రాసిరి. లండను మేయరు గారియొద్దరమును ప్రకటించినారు.

బొంబాయి.

పరిషియనుగల్ పులో యుద్ధము.

బొంబాయి నవంబరు 22:— పరిషియను గల్ పులో యుద్ధము చేయుటకు వెళ్లిన ఇంగ్లీషు, ఇండియన్ సైనికులు కొందరు తిరిగి దేశమునకు వచ్చివేసిరి. వారు ఇప్పుడు బొంబాయిలో నున్నారు. వెల్లియన్ యుద్ధము చేసి హిందూ దేశమునకు తిరిగి వచ్చినవారిలో వీరే మొదటివారు. వీరిలో చాలమంది కేరళ పులకాల్ప గుండకు ఎగగనిచి. పోరాడినను, ఒక్క నిమిషము మాత్రము దెబ్బలు తగినట్లు మచ్చులున్నవి తక్కిన వారి అచ్చటి శిరోష్ఠ స్థితులు సరిగా లేనందున జ్వరము, మొదలగు బుల్బుల చే పీడింపబడిరి. ఈ కారణములవలన వీరు ఆ దేశములో చాలకష్టముల పాలెరి. ఇప్పుడు వచ్చినవారిలో మేజర్ లెనాక్సు గారు శీత జ్వరముచే బాధపడుచున్నారు. వీరి గాక 5 గురు ఇంగ్లీషు సైనికులు, 18 హిందూ దేశ సైనికులు గూడ ఈ వ్యాధిచే పీడింపబడుచున్నారు. తిరిగి వచ్చిన బ్రిటిష్ సైనికులను హిందూ దేశపు సైనికులను టైము ఆఫ్ ఇండియా “ప్రతికా ప్రతినిధి ఒకడు వెల్లిచూచినాడు అందరను చాల నుత్సాహముతో మాట్లాడిరి. టర్కీ సైనికులతో పోట్లాడుట మాకు చాల ఇష్టము. తిరిగి యుద్ధమునకు వెళ్లవలెనని ఉత్సాహించుచున్నారు. అని చెప్పిరి.

హిందూ దేశపు సేనలు “ఫా” అను ప్రదేశమును ఆక్రమించు కొనుటను గూర్చి ఇంగ్లీషు సోల్దరు ఇట్లు చెప్పినారు:— “ఫా”లో మేము నిగనప్పుడు ముమ్మల నడ్డుపెట్టు వారెవరు అగడద లేదు. సనియా, హెబెల్ అరబ్ అను ప్రదేశములలో టర్కీ సైనికులు ముమ్మడిగ యుగ్మంధ వలెనని ప్రయత్నించి కొద్ది పాటి యుద్ధము జరిగినది హిందూ సైనికులు యుద్ధము చేసిన కొంచెమునే నైన తీరముగ చేసిరి. మాలాముగ్గురు చని పోయిరి. ఇద్దరు అఫీస్లకు 20 మంది సైనికులకు దెబ్బలు తగిలినవి. టర్కీ సేనలో చాలమంది యుద్ధ మై, కొంతమందిని మేము టైలీగ పట్టుకొంటిమి. మేము రెండు ఫిరంగులను కూడ పట్టుకొంటిమి. అచ్చట చలిక పరీతముగాని, మంచిదికాదు. పంజాబీ సైనికులు చాలసంతోష

మును కపటముచున్నారు. మానగ్నానువారి విరోధమును ఓడించి, వారిలోచాలమందికి నష్టముకలిగించినందుకు సంతోషించుచున్నాము అని పంజాబీలైనట్లు అనుచున్నాడు. యుద్ధములో జరిగిన సంఘటనలన్నియు పంజాబీలైనట్లు అనుచున్నాడు.

డాక్టరు చెప్పమాటలు.

పైనుటలలో యుద్ధభూమికి వెళ్లినడాక్టరు సుందరసింఘు అను వారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు.

యుద్ధములో దెబ్బలుతిన్న టక్కినైజీకులను దెబ్బలుతిన్న మననైజీకులను ఉంచిన ఆసుపత్రికిదగ్గరనే, ఇంకొక ఆసుపత్రిలో నుంచిన. రెండో ఆసుపత్రిలోను నడిపిద్దిన కట్టబడినవి. హైందవలైనట్లు డ్రెస్సునాహుళములను చూపిరి. శత్రువులనైజీకులను కాలవలను పడ్డ హైందవలైనట్లు పొందినంతి సంతోషమును ఎక్కడను పొందలేదు. వారు మంచి ఉత్సాహముగ నుండిరి. టక్కినవారిని ఓడించినందుకు చాల సంతోషించిరి.

బ్రిటిషు పటాలముయొక్క శౌర్యము.

అందను నవంబరు 21:— యుద్ధములో ఫలాని పటాలము ప్రశంసనీయముగ పోరాడినది మిలిటరీ నిబంధనల ప్రకారము చెప్పటకు పిలువేను. కాని వెనుకంటు సేనలోని భాగముకు ఒకటివ పటాలమువారు చూపిన పరాక్రమముగూర్చి జనరలు స్పెషియల్ డిరెక్టరుగారిట్లంటిరి:— ఈ పటాలము ఎంతో ధైర్యముగ పోరాడినది సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారుగ్రహించినారు. ఈ పటాలము వలె యుద్ధములో కీర్తి గాంచిన పటాలము మరియొకటి లేదని నాకు తెలియును. ఓరికరముగ పోరాడిన పటాలములను గురించి ప్రకటింపక పోవుట ఆపటాలములోని వారికి చాలమనోవ్యధగ నుండునని నాకు తెలియును. ప్రకటించుటకు నిబంధన లొప్పుకొనవు. ఇప్పుడు ప్రకటింపకపోయినను అధికారులు పుస్తకములలో వ్రాసినయెంచి అనవరతయినప్పుడు ప్రకటింపరు. ఈ పటాలములోని అధికారులందరు యుద్ధములో చనిపోయినప్పుడు శ్రేష్ఠులైనట్లు, రెండవశ్రేష్ఠులైనట్లు రసెలు, అనువారు సేనలను నడిపిచూపిన ధైర్యమునుగురించి నేను విన్నాను. వానపటాలమును నడిపి జయముపొందిరి. వ్యవహారము లన్నియు మన కనుకూలముగనే జరుగుచున్నవి. జర్మనులను మైద్యము అను వెడ్జింగ్ దను దాటవలసియున్నదని గ్రహించు దరుగాక! వారి రిజర్వుసేన అంత శ్రేష్ఠమైనదికాదు. వీరు గాక జర్మనీవారికి యుద్ధము చక్కగ చేయునది ఇరుకది కాదుగ నేనలు గలవు. వారిలో ఇరువది సేనలు మనలో పోరాడుచున్నవి. జర్మనీ వారికిదనుండి సేనలను నువ్వొ ప్రాంతములకు పంపించుచున్నందులేదు. కువ్వొ సేన ముందుముందుకు వచ్చుచున్నది. కాబట్టి ఇచ్చట నన్ను జర్మను సేనలను మనమెంతకాలము నిలిపియుంచిన అంత మంచిది.

స్థానిక వార్తలు.

చెన్నపురి వాణిజ్యభివృద్ధి సంఘము:— ఈ సంఘము తరఫున “రాజ్యరక్షణ సేన” అను విషయమునుగురించి హెచ్. డాడ్వెలుగారు రాబోవు కుక్రవారమునాడు సాయం కాలము 5-30 గంటలకు సెనేటువాపుసుందుపర్యసించెదరు.

ఆనందనామ. సంగరము మార్గశిరమాస కుర స్థిరవారము గం 9-10 టకు గోదావరిజిల్లా కమిషనరీవరకు జమీన్దారు వారగు శ్రీ విజయబుచ్చి సర్వారాయుడుగారికి తృతీయ తృతీయము.

జాతీయ నిధి పార్లమెంటుకు సంఘము:— దీపావళి పండుగ మొదలు ఇప్పటివరకు ఈసంఘము తరఫున చెన్నపురిలో 73 రూపాయలును, ఇతరచోట్ల 1447 రూపాయలును పోగయినవని యీ సంఘము కార్యదర్శిగారు తెలియజేసెదరి.

సర్వభారతమద్య పాననిరసన సంఘము:— డి. ఎస్. సి. ఎ. నందు బాబుగారిలో శేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు యీసంఘముయొక్క మొదటి సభ జరుగును. మొట్టమొదట చేర్చుకొనట, కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనట మొదలగు కార్యములు జరుపబడును.

యుద్ధనిధి సహాయ నాట్యము:— నిలుపుదల చేయబడిన డి. సి. ఆదము దొరనానిగారి నాట్యము డిసెంబరు నెల 17వ తేదీనాడు జరుగును. శ్రీగవ్వగుగారును వెంట్రెండు శ్రీభిగారును అప్పుడు తూచుటకు పిలుగును. గంక ఈ నాట్య మప్పటివరకు నిలుపుదల చేయబడినది తెలియచున్నది.

పట్టపర్తిలో లాంఛనము పోవుట:— చెన్నపురి మిల్లరు హోమలోనున్న కె. ఎమ్. తామస్. డి. ఎ. గారు ఈసంవత్సరము కాన్వోకేషను రోజున సేనేటువాపుసు వద్ద పట్టపర్తి లాంఛనమును (డిప్లమ) పోగొట్టుకొని అది ఎవరికి వదిలివేయెదల దని నాయనకిచ్చినచో వారి కాయన కృతజ్ఞులగుదురు.

భారతీయసంఘ సంస్కరణసభ:— డిసెంబరు నెలలో చెన్నపురిలోను జరుగబోవు సేనభటులైనారు యజ్ఞరాజయన హి. జే. హెచ్. ఎస్. (ప్రెస్. క్లబ్) కాంతిరావ నరసరాజ వుడయారు బహద్దరు కె. సి. డి. ఇ. గా రగ్రాసనాధిపతియు వహింతురని తెలియచున్నది.

శ్రీయుత వావిలికొలను సుబ్బరాయ కవికృత సుధద్రా విజయ విమర్శనము:— నిన్నటి దినము సాయంకాలమున రాజధానికొలలయందు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమువారితరఫున ఒక సభ జరిగినది. ఉత్తరసర్కారి వాసులగు శ్రీయుత దేవకాండ జగన్నాధరావు డి. ఏ. గారు సుధద్రా విజయ విమర్శనమును గూర్చిన విపుల వ్యాసమును గదిపిరి. శ్రీమంత్ ఎమ్. కృష్ణమూర్తిగారు ఎమ్. ఏ. ఎమ్. ఎల్. సి. హెచ్. డి. ఎమ్. ఆర్. ఏ. ఎస్. హెచ్. ఎల్. కీలుగా రగ్రాసనాధిపతియును వహించిరి శ్రీయుత సుబ్బరాయ కవిగారును ఉన్నతస్థానములందు జదువు విద్యార్థులును, లెక్చరర్లుగలవారును సభకు విచ్చేసినయ్యుండిరి. ఉపన్యాసకులగు శ్రీయుత జగన్నాధరావుగారు నాటక లక్షణములను గూర్చియు, కథాసంవిధానమును గూర్చియు పాత్రాచిత్రిని గూర్చియు, శైలినిగూర్చియు, పాశ్చాత్య కవిసంహిత గురించి వివరించునాటకములతో బోల్చివిపులముగావర్ణించి కవివ్యాసము, లోకవ్యాసముగల గల తారతమ్యమును వివరించి విమర్శించి యున్నారని నడుపుచు, కొన్ని విశేషములను గూర్చి ముచ్చటించి, ఉపన్యాసకులు శైలికవిత్వము విమర్శించి వారనియు, అందు తనకెట్టిపాదములేదు మున్నననియు, నాటకమువలన ఫలము, లోకధర్మములను వ్యవహారములను నెలకొని ఆనందించుటయేగాక, విద్యావిషయకజ్ఞానము నభివృద్ధిచేసి కొనుటయు ననియు, గ్రంథకర్త అటవల రచించిన సంస్కృత పదములనేరి. అవి ద్వంద్వముల గలిగి మిక్కిలి మనోహరముగా సమయమునకు దగియున్నదియు, నుపయోగించి సభ సంతోషితో విలసిందిరి. ఉపన్యాసకుల యుపన్యాసమంతయు మనోహరముగా నున్నది. ఇంటరుమిడియేటు విద్యార్థుల కి గ్రంథము పఠనీయముగటచే వారుల కీయపన్యాసమంతయు కరించి, ప్రథమాంకము ప్రథమరంగము మొదలు చిట్టచివరరంగమువరకునం గల కథాసందర్భమును వెల్లడించి ఒక్కొక్క మైనను, ఒకపాత్రనైనను వ్యక్తముగాకవి గు గ్రంథమున దొప్పించలేదని మిక్కిలి గ్లాఘించిరి. కాని శైలివెలగపాకమున బడినదనియు, ప్రదర్శించుట కనవగుట కై ప్రముగాకయుండిన మతంత ప్రకాశించుననియు, అం: అక్షి ధర్మముల నెల్ల చక్కగ నెలకొన ధర్మరాజు, దాసుగావించిన తప్పగాదని చెప్పుచున్నను అట్లునడచి అజ్ఞాతవాసునకు బోవుటకు కారణము ధర్మాదుర్మైదేగాక నందుజేసికొని సుభద్రను జేపట్ట నెంచుటయే, అను లోకాపవాదమును నిర్మూలములేయుటకు దగిన యవకాశము కవిగారు కలిగించినారుకాదయే నచి: చిరి అంత అగ్రాసనాధిపతిగారు తనకొక్కటియు దక్కకుండ నన్ని విషయములను ఉపన్యాసకులే మిక్కిలి మనోహరముగా సహజ కారి శైలి కవిత్వములలో, సంస్కృతపదభూయవ హేదియు, నూతన ప్రయోగములు గలిగి (ఆర్యయుల్) దూరగా పోమనదియు, ఎదుగుంభన వంకరటింకరలై కైష్టముగా నున్నదియు వివరముగా విమర్శింపబడలేదు. కవిశైలి యనగా నెట్టిది?

ఉత్తరసర్కారుల పురోభివృద్ధి సంఘము.

మొన్న శనివారము సాయంకాలము విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రతిసాంవత్సరిక సాంఘికసమావేశము క్లాబ్బుముగ జరిగెను. సభాధ్యక్షము శ్రీకృష్ణసింఘుండెను. దొడ్డప్పనామక నూరు జమీందారు గౌరవనీయులగు రామభద్రనాయకుగారు గ్రాసనాధిపతియు నుండిరి. రిజయగర మహాసామ్రాజ్యము దిగ్విజయముగావించి పహాడ్లను దశికుండున్న కాలమున ద్రవిడ దేశమందు కనకశిల్పి అయిన యాంధ్రులయందు లలో నిమగ్నగ్రాసనాధిపతిగారి పూర్వపుటలును మొకటి. ఆంధ్రులగుత పొన్నత్యమును నాగరకమును ద్రవిడదేశమున

వారాంధ్రున ఘనకార్యములను వారిప్రస్తుతిని పురోభివృద్ధి మాన్యులనుగూర్చి సభాసమారంభ సమయమున గ్రాసనాధిపతిగారు సానుక్రొశపూర్వకముగ చాలదూరము ప్రసంగించిరి. మిథిఫలాహారముల విందుగిసిన వెళక గయోపాభ్యాసమందలియు బొబ్బిలి నాటకమందలియు ప్రత్యేకభాగములు మనోహరముగ ప్రదర్శింపబడెను. హైదరుజంగిప్పటికిని కనలలో మెదలు చున్నాడు. అప్పుడును ప్రత్యేక ప్రశంస కర్తృదే. ఆంగ్లేయ ప్రదర్శనము లనమామగనిర్వహింపబడెను. ఏకము ఖంబులగావించిన బహుపాత్రా ప్రదర్శనమింకను ముఖ్యరావున్నది. నానామత ప్రతిభి సభారూపకమైన ప్రహసనము గూడ మనోరంజకముగ ప్రదర్శింపబడెను. సభాకార్యదర్శిగారు వేమకరపు తామకాసు పంతులుగారు గత సాంవత్సరిక కార్య నివేదనమందు సభావాసులేయ మెట్లున్న నదాని ధర్మ నూత్రిములనుబట్టి వాస్తవాన వివక్షలేక యాంధ్రు లందఱును సభ్యులు కావచ్చుననియు, “చేరుకూడ నికవిదా “ఆంధ్రపు పురోభివృద్ధి సంఘము” గ చూర్చుచును ననియు, ఆంధ్ర క్లాబ్బు శీఘ్రకాలములోనే స్థాపింపబడు ననియు “ఆంధ్ర హోటలు” నకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు ముచ్చటించిరి. రావుసాహెబ్ గంటివెంకటగారుయ్యగారు సామాజ్యమును సభాధిపతియుగ గౌ. రావుబహదూర్ బయ్య నర సింహేశ్వర శర్మగారి సంవత్సరము పరిక్షలందు కృతార్థులైన విద్యార్థులను, పేరివారాయణమూర్తి గారాంధ్రదేశమున ఆశీర్వదించుచు విశేషవిషయములను ముచ్చటించిరి. యాంధ్రోద్ధ్యమమును హెచ్చరించిరి. ఆంధ్రదేశము శీర్షింపబడునందర్భమున బాతుగద్దరణ మహాభారమును వహించిన యాంధ్రప్రతిక ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రయ్యె. న్యాయశాస్త్రపరిక్షయందు ద్రగ్రసరుండుగ కృతార్థులగావించినై లక్ష్మణశాస్త్రిగారు విద్యార్థి ప్రతినిధిగ మాటలాడిరి. సభ సలకరించినవారిలో గౌ. రావు బహదూరు మోచెర్ల రామచంద్రరావు, పంతులుగారు, పోలవరము జమీందారు గౌ. కే. ఆర్. ఏ. కృష్ణరావు పంతులు బహదూరుగారు, న్యాయపతి ముప్పారావుపంతులుగారు, గౌ. ఏ. ఎస్. కృష్ణరావు పంతులుగారు, దివాన్ బహదూర్ ఆదివారాయణ్యుగారు, కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, పండిత కే. గోపాలాచార్యుగారు, దివాన్ బహదూరు నెమలి పట్టాభిరామ రావుగారు, వేపరామేశ్వరుగారు, జి. హరి సర్వోత్తమ రావు ఎమ్. ఏ. గారు, గౌ. నరసింహగజుగారు, డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు, మొదలైనవారుగలరు. కొలంమంది శ్రీలుకూడ విచ్చేసినయ్యుండిరి. మనోహరమైన యాంధ్రపద్య పఠనముతో నుపకరింపబడిన యీ కార్యక్రమమును, పురాణము నాగభూషణముగారు కృతజ్ఞతాభివాదన పూర్వకముగ నుపసంహరించులోపల, అగ్రాసనాధిపతిగారును, సభాపతిగారును, లక్ష్మణశాస్త్రిగారును, మాలికా లంకృకులైరి. సభాసదులు తాంబూలాలచే సత్కరింపబడిరి.

ఆరవవేది తరువాయి

రా? తెచ్చియున్నయెడల, నిర్ణయ మెట్టిది? ఎన్నిదుకాణములలో నమలులొనికి తేబడెను? ఈనిర్ణయము నిలిరపోట్లలో గూడనమలులొనికి తెచ్చెదరా? ఆలోచనసభల పద్ధతి వ్యాపించుటకును, ఆసభలలో సాధ్యమైనచోట్లలో నధికారసభ్యులెక్కువగ నుండుటకును, మద్యపానవిషయమునను, మద్య విక్రయవిషయమున ఈ సభలద్వారా ఆయాసానుమోని ప్రజల యభిప్రాయములు అధికారులకు తెలియదగినంత ప్రాముఖ్యత నీసభల కొనుగుటకును, దొరతనమువా రేర్పాటు చేయుదురా? లై సెక్సులను ఏముపాడి విక్రయించుటకు మారుగా నింతకునును యేర్పాటుపొంద విక్రయించు పద్ధతి నేర్పాటుచేయుదురా? ఆంగ్లముద్య సంఘమువారి యంగీకారమునపొందిన పద్ధతి ననగరించి యిచ్చట పాతశాలలలో మద్యపాన నిగనమును బోధించుటకు తగిన యేర్పాట్లుచేయుటకు దొరతనమువా రేర్పాటుచేయుచున్నారా!

ఉ. ప్రాప్రభువుగారి రిమార్కులను దొరతనమువారు చూచిరి, 1915 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 1వ తేదీమొదలు మదరాసు నగరమున ఉదయము 9-30 కి పూర్వము సాగాయి విక్రయించు రాదని, పరిక్షాగము ఏర్పాటుచేయబడి యున్నది. ఈ పద్ధతి నిలిర జిల్లాలకు వ్యాపింపజేయు విషయమును దొరతనమువా గాలోచించుచున్నారు. ఆలోచనసభలపద్ధతి యీ రాజధానిలో నిపు డన్ని మునిసిపాలిటీలలోను అమలులోనున్నది. ఈ పద్ధతిని 96 యూనియన్లకు వ్యాపింపజేయుట నక్షత్రపు లాసగపడినది ఇప్పటికినెట్లలో నిధి సభ్యులై యున్నవగు సుందరలయు నని దొరతనమువారు తీర్మానించుకొని యున్నారని, యీ సభల కెక్కువ అధికారి మిచ్చునిషయము నాలోచించుచున్నారని విలయు పద్ధతిని మార్చుటకు దొరతనమువారి కిష్టము లేదు. పాతశాలలలో బోధించు విషయము జలోచనలో నిన్నది. (సశేషము)

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GERMAN ATTEMPT TO REACH WARSAW.

AUSTRIA SCORES SUCCESSES AGAINST SERVIA.

GERMAN SHIPS IN CHILEAN WATERS.

LULL ON THE WESTERN FRONT.

(REUTER'S AGENCY.)

News from the central theatre indicates still continued fighting. The allies maintain advantage. At Nieuport, in the Weovre region and the Vosges they have made real progress. An attempt with a partial success has been made on a Zeppelin shed. Russian advance seems to have been again checked in Poland and Lowitz, Skierniewice and Radom are very much near Warsaw than the German Frontier. However, even this German advance, we are told, is dangerous to their own cause because the Russians will be able to attack their flanks in Galicia and East Prussia. According to a report Cracow is invested. The fight is thickest there because it is the key to Silesia. Serbia seems to have suffered heavily. Nish is itself in the centre and Uskub is further South. Austrian advance this side however promises to raise the Austro-German cause further enemies. Rumania and Bulgaria are already astir. Russia is advancing against Turkey. German cruisers in eastern waters were believed to have a tolerable base in Chili. Even that is now denied. Chili has refused to allow herself to be the abettor in supplying coal to German cruisers.

GREAT BRITAIN.

Imprisoned British Officers at Groningen.

Released on Parole.

LONDON, November 22.—(3-30 P.M.)

The British Officers interned at Groningen have been released on parole.

Promotion of an Officer.

Captain Fraser, Seventy-ninth Infantry, has been promoted to be Major in the Sixth Lincoln.

ENGLAND AND THE WAR.

Opinion About Territorial Brigades.

ALLAHABAD, November 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—Several Territorial Brigades improved out of all knowledge are now at concert pitch and in the opinion of regular officers are quite fit for the front.

Fighting in France.

Work of the West Kent Regiment.

Speech by General Smith Dorrien.

LONDON, November 21.

As a rule all mention of individual regiments at the front is withheld but an extremely interesting speech has come to light by General Smith Dorrien to the First Battalion, West Kent regiment after the battalion had conducted itself with the greatest bravery.

The General said that Field Marshal French realised how splendidly the regiment had done. General Smith Dorrien was certain that not another battalion had made such a name. He explained the necessity for military reasons of withholding news of individual regiments. He understood how galling it was but the authorities had records which would be published when the time came. General Smith Dorrien said he had learned of the gallant conduct of Lieut. White and Second-Lieut. Russel, how they had handled the regiment after all other officers had fallen. They had stuck to it and eventually brought the regiment out.

He said things were going extremely well. The Germans would realise they were up against a brick wall. Apart from their Reserves which were supposed to be of inferior nature, the Germans had twenty-five active corps of which twenty had been launched against us. He believed Germany was not taking any of these back.

The Russians were rolling on. The longer we retained our hold on the Germans here the better.

The New War Loan.

Its Success.

LONDON, November 21.

General opinion prevails that the war loan is already a success. The list is still open for the benefit of provincial applications. Some estimate that the available 250 millions will be thrice covered. The loan is quoted at one eighth premium.

RUSSIA.

The Eastern Theatre.

Fighting Continues.

Russian Progress in Western Galicia.

LONDON, November 22.

The latest Russian official statement says that the fighting continues between the Vistula and the Warta and on the Czenstochowa front. The Russians continue to advance in Western Galicia.

FIGHTING IN EAST PRUSSIA.

Accounts By Fugitives.

Cracow Reported as Invested.

ALLAHABAD, November 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Daily Mail's" correspondent at Copenhagen says that fugitives who have arrived in Berlin from Cracow say that Cracow has been invested in the north-east and south. A Railway is still open on the west.

The "Novoe Vremya's" Opinion on the Situation.

The "Novoe Vremya" finds no cause for anxiety in the German advance. It points out that the very forward movement of the enemy exposes his right flank. The region he holds between Lonsky and Orloff extends along the swampy upper reaches of the Bzura river. We must calmly await developments.

The Bokhara Emir's Gift to Russia.

LONDON, November 22.

The Emir of Bokhara has made a donation of a million roubles in aid of the Russian sick and wounded.

A Russian Socialists Meeting.

Raided by Police.

PETROGRAD, November 22.

It is officially announced here that the Police raided a meeting of Socialists, including five members of the Duma, in the outskirts of the City. All were indicated for plotting against the Government.

THE KIELCE-RADOM FRONT.

Enemy Defeated.

LONDON, November 22.

The attempt to break our Kielce-Radom front has failed totally. The enemy had to retreat along the whole front.

Russian Bulletin.

LONDON, November 22.

PETROGRAD.—It is officially stated that the Turkish cruiser "Hamidieh" fired 125 shells into Tunnus. Little damage was done. Only four Russians being killed while the Russian artillery replied most effectively.

One Russian column marching in the direction of Erezerum has made considerable progress above Jazveran. Our advance posts continue to tread on the heels of the Turks.

TELEGRAMS.

GERMANY.

Naval Operations.

OFF THE CHILEAN COAST.

German Cruiser's Daring Deed.

In Neutral Territory.

[LONDON, November 22.—(12-25 A. M.)

The steamer "Sacramento" which has arrived at Valparaiso reports having been seized on the high seas by a German warship which took her to the island of Juan Fernandez, which is Chilean territory. There, the German warship obliged her to hand over six thousand tons of coal. The Chilean authorities are investigating the matter.

A GERMAN STEAMER INTERNED.

For Supplying Coal to German Cruiser.

ALLAHABAD, November 22.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The Chilean Legation announces that the German Steamer "Kanal" has been interned at Antofagasta for supplying coal to the German warships.

ACTION OF CHILEAN WARSHIPS.

Chilean warships prevented a German cruiser from capturing two British steamers in territorial waters. The "Leipzig" and the "Dresden" received no coal at Valparaiso.

An Attack on a Zeppelin Shed.

By Aeroplane with Bombs.

LONDON, November 22.

The Friedrichshafen newspapers describe the attack on a Zeppelin shed. They say that two aeroplanes dropped five bombs and some fell near the sheds, killed a man and damaged the neighbouring buildings. One aviator, said to be English, was brought down wounded in head and hand. The others escaped.

Kaiser's Son's Injuries.

In Military Motor Tour.

LONDON, November 22.

The Kaiser's son, Prince August Wilhelm has sustained fractured thigh and bruised jaw in the military motor tour.

FRANCE.

THE LATEST WAR NEWS.

German Attacks Repulsed.

LONDON, November 21.

A French communique says:—The day passed quietly except in Woevre where the French Artillery hurled back five German attacks in two hours.

Turkish Cruiser's Work: Little Damage to Russians.

LONDON, November 22.

PARIS.—A communique says. "Yesterday passed calmly. There were intermediate bombardments from the North Sea to Oise. Our artillery generally was more active than the German. Our batteries succeeded in demolishing several lines of German trenches. The Enemy is constructing fresh trenches in the rear. The day was equally calm on the rest of the front."

ITALY

Important Conference in Italy.

Ambassadors Participating.

LONDON, November 22.

The Italian Ambassador has left London for Rome. The new Foreign Minister is holding an important conference there, which is including the Ambassadors from Paris and Petrograd.

AUSTRIA.

AUSTRIAN SUCCESS IN SERVIA. Confirmed.

Change of Servian Capital Contemplated.

LONDON, November 22.

A "C and M. Gazette" special cable says:—It is now clear that Austria has recently had considerable successes against the Servians, who are reported to be taking steps to move their Government from Nish to Uskub.

THE COLONIES.

The Empire and the War.

More Recruiting in Canada

Total Number in Arms.

OTTAWA, November 22.

Canada is enlisting an additional fifty thousand men for service at the front. This means that Canada will have a hundred and eighty thousand men under arms at the end of the year.

TELEGRAMS.

**Collapse of South African Rebellion
More Commandos Surrendering.**

LONDON, November 22.

The South African Rebellion is gradually collapsing. Frequent surrenders have taken place including that of the Chief Heichmen and all his commando.

In AFRICA.**The Situation in the Orange Free State.**

LAHORE, November 22.

A "C. and M. Gazette" special cable says:—Reuter's Aliwal North correspondent says that owing to the situation, the Orange Free States mounted a section of local Guards which was recently mobilised. By the time it assembled, the situation had so improved that they were allowed to return to their farms.

UNITED STATES.**THE "TENNESSEE" AFFAIR.****Opinion in America.****Holds Germany Responsible.**

LAHORE, November 22.

A "C. and M. Gazette" special cable says:—London, 20th November:—The American papers hold Germany responsible for the Turks' firing on the "Tennessee".

The "New York World", advocating representation at Berlin, says that Germany ought to understand clearly that the United States expects the Kaiser's Government to keep its Turkish ally under restraint. Germany alone has influence at Constantinople and must use it.

Not a Hostile Act.

NEWYORK, November 21.

The captain of the "Tennessee" reports that firing on the launch was not an hostile act.

The "Tennessee" Affair,**Turkish Explanation.**

LONDON, November 22.

The Turkish explanation of the "Tennessee" affair is that shots were merely the customary warning that that part of the sea was closed to navigation as previously notified. President Wilson regards this an informal explanation as a prelude to a formal one.

GENERAL.**RUMANIA AND THE WAR.****The Alliance with Triple Entente Urged.**

PETROGRAD, November 22.—(8-15 A.M.)

The Rumanian Minister M. Joneson, has sent a message declaring that Rumania's future is inseparably bound up with the victory of the Triple Entente and that Rumania should strive for an agreement to enable all Balkans to side with the Entente, because German victory would mean the burial of Balkan hopes.

A Profound Impression.

The penetration of Austrian troops into Serbia has caused a great impression in Bulgaria and the defeat of Serbia may lead to a profound change in the Balkan situation.

ANOTHER ATTEMPT ON WARSAW.**Marching of Large German Forces.**

PETROGRAD, November 21.

The "Army Messenger," organ of the General Staff says:—Germans are making fresh efforts to break our front between Lowitz and Skiernevice with the intention of marching on Warsaw. The enemy has moved large forces in this direction.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SOUTH INDIA.**Lord Robert's Death.****A Memorial Service at Coonoor.**

COONOOR, November 22.

A Memorial Service for the late Lord Roberts was held this morning at St. George's Church, Wellington, which was well-attended by officers and men of 4th Somerset Light Infantry, Officers of the Cordite factory and all leading residents. Service began by the rendering of the hymn "Days and moments quickly flying". The prescribed form of burial service was impressively rendered. Colonel Babington read special lesson in the First Corinthians. The Rev. F. Procter preached a special sermon. He paid an eloquent tribute to the late Lord Roberts saying that India had more cause for sorrow for his death than other countries even than the Empire at large. Lord Roberts was born in Cawnpore and spent more than half his life in this country. It was fitting, therefore, that he should have died among the Indian troops. He loved India and always spoke of her people with affection. "Yet he must not forget that the Empire claimed him and some of his greatest deeds were done in

TELEGRAMS.

other lands like South Africa. How was a hero, patriot, brave man and a gentleman whose prints we should follow." Several appropriate hymns were sung. After receiving offertory, the National Anthem was rendered and benediction pronounced. The Congregation rose to their feet while the "Dead March" was played on the organ.

Alleged Case of Cheating.**Accused Remanded.**

COONOOR, November 23.

Inspector Walton and Sub-Inspector Subaracharia were engaged during the past week in investigating a case of cheating etc alleged to have been committed by J. Edwin, Municipal overseer and T. Ramalingam, Manager, Municipal Office. Both the accused were last evening produced before the 1st class Magistrate. Bail being refused the accused were remanded to custody. Hearing comes off shortly.

TWO GERMANS BREAK PAROLE.**Dissemination of False News.**

BANGALORE, November 22.

Two German missionaries Rev. A. H. Bach and Rev. G. Schmidt of the Basel German Evangelical Mission who were in charge of the orphanages at Ammatti in the province of Coorg have been brought into Bangalore in custody of a volunteer escort furnished by the Coorg and Mysore Rifles on charge of breaking parole by instructing the children under them that the English were now their enemies. They are interned in Baird barracks under the guard of the Bangalore Rifle volunteers pending transfer to Ahmednagar to-morrow.

DELHI**Indian Casualties.**

DELHI, November 22.

The following are the names of officers in the fourteenth list of casualties reported from France and Belgium:—KILLED IN ACTION.—107th Pioneers.—Lt. H. C. Burridge. WOUNDED.—1st Sappers.—Lt. F. McC. Douie. 41st Dogras.—Capt. W. E. Fleming.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 22.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated yesterday:—

Advance to Calais.

There is a significant silence in the German press regarding the attempted advance to Calais. The Germans have made practically no progress for five weeks.

Attacks Less Violent.

A French official communication says there is almost a total absence of Infantry attacks and that Artillery attacks are less violent.

Heavy Fighting in the East.

On the Eastern Front very heavy fighting is taking place between the Vistula and the Warta and further south between Czesochowa and Cracow. German attempts to break through the Russian armies in Poland seem to have sustained a severe check for a Russian official communication says that the Russians advanced on the 19th November attended by partial successes and northwest of Lodz the Germans' heavy battery and ten machine guns were captured. In Cracow area 3000 Austrians were captured and further advance made in Carpathians.

The Prince of Wales.

The departure of His Royal Highness the Prince of Wales for the front has caused an excellent impression. France is a country of universal service. The voluntary presence of the heir to the Throne at the front is regarded as an admirable example.

Lord Roberts' Letter.

The Lord Mayor of London published a letter from Lord Roberts written a few days before his death asking support for the Indian Soldiers' Fund, providing medical attendance for the Indian sick and wounded who come to England and warm clothing and comforts for the Indian troops in the field.

CALCUTTA.**Serious Fire on a Lighter.**

CALCUTTA, November 22.

A lighter moored at the side of steamer "Bleamoor" caught fire and drifted away down the Hooghly early last evening. The vessel blazed furiously and for a time was a serious menace to shipping and the fire brigade arrived and put off in boats eventually secured the lighter to the river bank near the Port defence volunteers head-quarters boat. The latter vessel became slightly ignited. Flames on the lighter were eventually subdued though not before considerable damage had been done. The outbreak is not supposed to have any connection with the fire which broke out the evening before on the steamer "Bleamoor".

BOMBAY.**Fighting at Persian Gulf.****Conversation with the Returned Men.**

BOMBAY, November 22.

A party of British and Indian soldiers have come back from fighting at the Persian Gulf and are now in Bombay. They are the first soldiers who have seen service in the war to return to India but while some of the party were in the firing line only one has his back marked by "Scars of war", others being victims of the

TELEGRAMS.

climate where fever and pneumonia have combined to make the lot of the fighting soldier a hard one. The party consists of Major Lennox (with pneumonia) 5 British Privates, 18 sepoy of a native Regiment. Both British and Indian soldiers were visited by a representative of the "Times of India" this afternoon and all spoke in the highest spirits of the fighting against the Turks and were eager to return to the front. The British soldiers described the landing at Fao which however was practically unopposed and therefore without incident and the bombardment of Sanjoh further up Shattel-Arab and the landing there. This landing was opposed by the Turks. They showed little fight. The sepoy were in the thick of the engagement which though short was sharp. We lost 3 men killed and 2 officers and 20 men wounded. The Turks lost heavily and we took many prisoners, and captured two machine guns. The weather was very trying. The Punjabis looked very cheerful and talked of their exploits with pride and animation and gloried of the fact that they had repulsed the Sirkar's enemy with heavy losses. They had distinct and vivid recollection of the action in which they were engaged.

An Assistant Surgeon's Testimony.

Dr. Sunder Singh, an Assistant Surgeon who was in charge of the field hospital on the day of the action said: the enemy's men who were wounded were also treated close by our wounded sepoy. The hospitals were close to each other on the bank of the river. He said the Indian sepoy had shown great bravery and dash and were brilliantly led. They were never more happy than when they got the opportunity to shoot the enemy. They were all in excellent spirit and rejoiced at their success over the Turks.

BURMA.**SELF-GOVERNMENT ACT.****Amendment Under Consideration.**

ALLAHABAD, November 22.

In connection with the abandonment of the P. W. D. cess announced last March proposals are now before the Government of India for amending the Bengal Cess Act. Some amendment of the Bengal Self Government Act so far as it affects Bihar and Orissa is also being considered.

Memorial Services.**For Lord Roberts.**

RANGOON, November 22.

Impressive memorial services were held to-day for the late Earl Roberts at the Cathedral, Christ Church, Cantonment and Presbyterian Church. At the Cathedral there was a state service which was attended by Government officials, officers of various branches, volunteers and many civilians. After the singing of three hymns Bishop Pyffe in his sermon alluded to the great record of the deceased and drew the picture of his life and character. The "Dead March" from Saul was played after which all present sang the National Anthem. Similar services were held at the other two churches.

Weather Report.

SIMLA, November 22.

Rainfall has been nearly general in Burma. The chief falls are:—Diamond Island and Kyaukpau one inch, Akyab four and Thayetmyo and Lashio one. The storm in the Bay is moving northwards and is probably approaching the Arakan coast.

FORECAST:—Continued rain in Burma.

SIMLA, November 22.

The Weather has been dry everywhere except in Burma where rainfall has been general. The Chief falls are:—Rangoon and Maymyo one and half inches, Kyaukpau one, Akyab two and Lashio three. The storm in the Bay was less marked this morning and appears still off Arabian coast.

FORECAST:—No great change.

A POLICE CONSTABLE KILLS HIS**SISTER-IN-LAW.****For refusing his Overtures.**

TINNEVELLY, November 23.

A ghastly murder was committed here on Saturday morning at 8 by a Police Constable named Srinagani of Palamcottah Police Reserve, the victim being his own sister-in-law a married woman. It would appear that the constable made improper overtures to the deceased but finding her obdurate stabbed her in thirteen places causing instantaneous death. The parents of the accused were present in the house at the time of the occurrence. After committing the foul deed the man surrendered himself to the Police to whom he made a confession. He will be tried at the December sessions.

గుండుగోలనుండి బంబాయివ్యవస్థ గా రిల్వేవాయి
చున్నారు:—మౌనమున బంబాయివ్యవస్థ గా రిల్వేవాయి
టికెట్లకా టికెట్ బంబాయికాడగ మేడలు లియదు దినములు
శంకరవిజయము శ్రీకృష్ణుడు శంకర స్వామిలవారి దేవతలవారి
శ్రీమను శంకరస్వామిలవారి శ్రీకృష్ణుడు శంకర స్వామిలవారి
పరీతిచున్నారామ శ్రీ గారు బంబాయివ్యవస్థ గా రిల్వేవాయి
వాక్యములలో నడిచిరి. పాకిష్టానీయున శంకరలవారిని
గురించియు శ్రీ గారు: గురించియు నూరేంతి దివ్యాయన
స్వేచ్ఛుగారగు శ్రీ కామరూపు శంకరలవారిపంజరముగారు
మృదు మధుర వాక్యములలో నుపన్యసింపిరి.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగబీమ,
16. కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువలిక్కే-3, మదరాసు.

ఉచితముగ.

(0)

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందు ప్రతిమానపుడును తెలిసికొనదగినవి మూడుమాత్రమే. అవి యేవియన, భూతభవిష్యద్వర్త మానముల ఫలములేనా! విశేషముగ ఆయుర్దానము, భాగ్యము, సంపాదము, విద్య, కళ, శ్రమ, మొదలగునానిని గుఱించి విశదీకరింపగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు విశేషముగ తీర్మానము చేయవలెను. ఏమి జన్మభాతక మున్నయెడల, చాలిగో పుట్టినిదేయియును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల భుజియును పంపును. అవిలేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అదియును లేనిచో కొంచెమించుమించుగ తమవయస్సును తెలుపును, తమతమ స్వహస్త లిఖితముగగాని లేక వ్రాబుతోమాత్రముగాని ఒక యుక్తరమువ్రాసి పంప వలయును. అప్పుడు నామమునుబట్టియు, వారివారివ్రాబునుబట్టియుగూడ భాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసిపంపుదుము.

అందుకు సుచే జేయబడి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న భాతకఫలముల మంజరియును 478 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉపాధ్యక్షులుగల శాస్త్రవిషయములకు ప్రశ్నములన్నియును గుర్తులుచెందును, వానిలో భాతకమును, అందుల ఫల ములను వ్రాసి పోషేజనచో రు. 2-8-0 కు పి. పి. గా పంపుము. ఈ రెంటిని ఒక సారి కొనుపాకిమాత్రమే ఈవిధంధము నర్తింపును. 478 ప్రశ్నోత్తరములకు గ్రంథములయొక్క విలువ యెట్టిదన:- 1. తమయొక్క భూత భవిష్యద్వర్తమాన ములను నామ స్వర్ణోక్తముగ తెలిసికొనుటకు.

2. శాస్త్రవిషయములలో మంచిపండితులగుట, మరియు, ఇచ్చినసామ్యమునకు చండువిలువైన పుంచిగ్రంథములు లభించుట. 3. వారి భాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయగుట లభించును.

వి. యమ్, శర్మ అందు బ్రదర్స్. అమలాపురం. గోదావరిజిల్లా.

స్పెన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్క్వాడ్రల్ ఒకటిమొదలు అయిదవ స్టాండర్డు వరకు చదువు చాలకకును, ఉపాధ్యాయులకును, టియినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఇందు రస చతుర్భుజములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్భుజము లు, విషమ చతుర్భుజములు, విషమకోణ సమచతుర్భుజములు, బహుభుజములు, వీనియొక్క వైకాల్యములను కనుగొనుట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మాదిరిలక్కలు అభ్యాసములును లభింపు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునికడను తప్పక యుండవలెను.

దీని నెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడజను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమిషను ఇవ్వబడును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రదీపము వెల రు. 0-8-0 కలయువారలు ఈక్రింది అడ్రెసునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను

కర్రా జోగయ్య టీచర్,
బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.
గోదావరి జిల్లా.

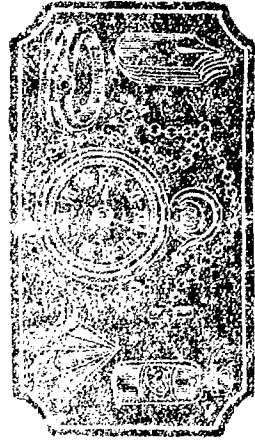
జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషశాస్త్ర విషయమై ఆనాలగోపాలము సులభముగా తెలుసుకొనుటకై నూచేముద్రించి పంపింపబడినది. దీనిచలన జాతకాదుల విషయ మయి మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము భౌతికసాగితములమీద సుందరముగా సచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-8 రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జకొనువాళే భరించువది. వి.పి.గా పంపించబడును. వలయువారు— (16-11-14)

మ-రా-రా. శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేటపాపజూరు ఆఫీసు నూజిపిడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రు. 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బలమైన లీవర్ డివైజుతో లేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిష్ట చే నూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాని యిదియే, మిగుల సుందరమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరము:- (1) నాణ్యమైన పేజీనిర్మాణ, (2) పరిమళమైన ఆర్డర్ బుక్, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్టీలుబిల్లు, (6) డిక్టేటుమాపెను కంపోసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. వి. అర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ, నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాస్.

కొత్త నవల! మనోహరమగు నవల! ఇందుమణి.

నంగ జేత కవిసార్వభౌములలో నొకరైనట్టియు, జగ ద్విఖ్యాతిగ గాంచినట్టియు శ్రీరమేశచంద్రదత్తుగారి నవల ననుసరించి యత్యంత మృదువగునట్టిని రచింపబడినది. కథా సందర్భ మతిమనోహరమై, నిలిదాయకమై నూతన భావవిలసి తమై యదృశముగ నుండును. ఇందలి జేతభక్తి, దైవభక్తి, భగ్యానురక్తి, స్వాధ్యాయము, దీనరక్షణ పరాయణత్వము చెప్పనవికాదు. పత్రికాతాలికలకు కథానాయిక లోనయి నయిదును లలితములై చదువరుల హృదయముల నీరు గాచియును. జేతాన్ని త్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడినవి. ఈనవల జనువప్రార్థించిన ముగిం చునంత విడువబోవదు. తెప్పింపవైచాలో చక్కని కాగితము లపై యందముగ ముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగియున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్ట్ జె పుచ్చకము.

మ. రా. రా. హేజీబు రామారావుగారు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

పోస్ట్ జె సహా ఉచితము.

ఏకవర్ణరాము మాలినియును. ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుచెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

బాగునీయక తీరనిమే వ్రాయుడు.

కై. ద్వ. శ్రీ. మణిశంకర్ గోవిందజి, ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నికరముల "స్టాపు"లను మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న హాకంపెనీ నొప్పదియై, సమృద్ధిమయినదియై నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభాతాచార లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు కేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గవనింపును.

నెం. 100 (detachable) (బ్రష్టులుగల, క్లెయిన్ చేసి) 2 బర్న్లులకు చూచి యివ్వబడును. ఇరు బర్న్లుల దిగుట ట్టి యువ్వోగము లకు కడు ముఖ్యము. టెక్ వెల్వె నూతనము

నెం. 11 (detachable) చాలాబలవంతమునది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొడవైనది. టెక్ వెల్వె నూతనము. రు. 9-8-0

నెం. 45, 48 రు. నూతనముగా తయారుచేయబడినవి. నెం. 11 రు. మాదిరి నానుండును. టెక్ వెల్వె సహా వెల రు. 8.

నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియై చెయి ఇముడు, (లదియై, టెక్ వెల్వె సహా వెల రు. 5-8-0

శ్రీ. ఎన్. పి. వేల్, 189/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, కర్రకులకు ప్రత్యేకపుష్కలం యివ్వబడును.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి } 7, తంబు చెట్టివీధి, చెన్నై పట్టణము.

శ్రీరంగరాయవిజయము.

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం తతివారితో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడు డీనవలకు కథా నాయకుడు. కథాఅద్భుతము, రసవంతము. ప్రతి 1 కి అణాలు 8 పుస్తకము వలయువారు "యన్. వి. రంగాచార్యులు 88 వనదా ముత్తిమప్పకొ బిడి చెన్నపురి" అని వ్రాసిన పుస్తకము వడయంగలరు. (3-11-14)

సింహం లూడియానా పాలయింగువ 12 తులముల డబ్బా 1-8 రు. 1-0-0.

P. N. SINGHAM & CO. AUSTRALIAN MADE. MADRAS.

వి. యన్. సింహ అందు కంపెనీ, 26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు ఆటోమోటార్ బహార్ (రిజిస్టరు) అనుప్రాంగ్గోయలకు క్షేకింపబడిన ఆ త్రువయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడవ యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే రయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ లేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో నూడినపూలతో లోనే సుగంధములుండును. ఈ యదృశమైన తయారకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆ త్రువ యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోమోటార్ బహార్ ఇవ్వమని మీదగ్గరనున్న హెచ్చరికను నడుగవలయును. వారితావున లేజని మాకు వ్రాయుడు. చిన్నబుడ్డి నిలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, క్లీవోన్సు ఆ త్రువగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0. ఈయ త్రువలో మరగలేట్లబడి ఘుమమును టాకుచుండు కార్డులు డబ్బా 1-8 0-10-0. వి. పి. భర్త్యుకొనువాళే భరించవలయును. సోలు ఎజెంటు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కంపెనీ కంపెనీ, 185, కామా మనీదు, బొంబాయి. మదరాసు ఏజెంటు:—మహారా పురుషోత్తం మూర్తి, నెం. 29, వై నాబాబు రోడ్డు, పునరుబాదునమిహం, మదరాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇది దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో లగినవలయులతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవిత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్ట్ జెతో సహా). ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. వలయువారు:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ., చింతాద్రిపేట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.